

Masarykova univerzita
Filozofická fakulta

Ústav českého jazyka
Český jazyk a literatura

Petra Hanušková

Přezdívky v českém skautingu

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Pleskalová, CSc.

2012

*Prohlašuji, že jsem diplomovou práci
vypracovala samostatně s využitím uvedených
pramenů a literatury.*

.....

Na tomto místě chci poděkovat
prof. PhDr. Janě Pleskalové, CSc.,
vedoucí mé bakalářské práce, za trpělivost, cenné rady, odbornou pomoc a připomínky.

Dále bych ráda poděkovala
Ondřeji Peřinovi,
Jerrymu, za poskytnutí materiálu, bez kterého by tato práce nikdy nemohla vzniknout.

Poslední poděkování patří
Evě Mikuláškové
za korektorskou pomoc a další rady při vylepšování práce.

Obsah

Úvod	7
Teoretická část	8
1 Junák – svaz skautů a skautek ČR	8
1.1 Co je to skauting.....	8
1.2 Historie skautingu	9
1.2.1 Předchůdci skautingu.....	9
1.2.2 Počátky světového skautingu	11
1.2.3 Historie českého skautingu	12
1.3 Organizační struktura Junáka.....	15
2 Onomastika	17
3 Přezdívky	18
3.1 Vztah přezdívek a hypokoristik	19
3.2 Přezdívky ve skautingu.....	20
3.2.1 Získávání přezdívek.....	20
3.2.1.1 Rituály	21
Praktická část	22
4 Charakteristika získaného materiálu	22
4.1 Materiál.....	22
4.2 Analýza materiálu	23
5 Sémantické okruhy.....	27
5.1 Přezdívky osob starších 60 let.....	27
5.1.1 Roztřídění skautských přezdívek.....	28
5.1.2 Souhrn.....	33
5.1.2.1 Obecné členění	34
5.1.2.2 Skupiny	35
5.2 Přezdívky osob ve věku 30 až 60 let	40
5.2.1 Roztřídění skautských přezdívek.....	40
5.2.2 Souhrn.....	46

5.2.2.1	Obecné členění	46
5.2.2.2	Skupiny	47
5.3	Přezdívky osob mladších 30 let	51
5.3.1	Roztřídění skautských přezdívek.....	52
5.3.2	Souhrn.....	56
5.3.2.1	Obecné členění	56
5.3.2.2	Skupiny	57
6	Slovotvorba.....	62
6.1	Teorie.....	62
6.1.1	Hypokoristika.....	62
6.1.1.2	Tvoření hypokoristik.....	62
6.1.1.2	Hláskové alternace	63
6.1.1.3	Expresivita hypokoristik	64
6.2	Přezdívky osob starších 60 let.....	65
6.2.1	Deapelativní přezdívky	65
6.2.1.1	Přezdívky vzniklé derivací	65
6.2.1.2	Přezdívky vzniklé kompozicí	67
6.2.2	Depropriální přezdívky	68
6.2.2.1	Jména domácí a zdomácnělá	68
6.2.2.2	Jména cizí a jejich hypokoristika.....	71
6.3	Přezdívky osob ve věku 30 až 60 let	71
6.3.1	Deapelativní přezdívky	71
6.3.1.1	Přezdívky vzniklé derivací	71
6.3.1.2	Přezdívky vzniklé kompozicí	73
6.3.2	Depropriální přezdívky	73
6.3.2.1	Jména domácí a zdomácnělá	73
6.3.2.2	Jména cizí a jejich hypokoristika.....	76
6.4	Přezdívky osob mladších 30 let	76
6.4.1	Deapelativní přezdívky	76
6.4.1.1	Přezdívky vzniklé derivací	76

6.4.1.2 Přezdívky vzniklé kompozicí	78
6.4.2 Depropriální přezdívky	78
6.4.2.1 Jména domácí a zdomácnělá	78
6.4.2.2 Jména cizí a jejich hypokoristika.....	81
Závěr	82
Použitá literatura	85
Užité zkratky	87
Přílohy	88
Příloha č. 1.....	88
Osoby starší 60 let.....	88
Osoby 30 až 60 let.....	91
Osoby mladší 30 let.....	94

Úvod

Bakalářská práce *Přezdívky v českém skautingu* se zabývá rozbořením přezdívek členů největší české skautské organizace *Junák – Svaz skautů a skautek ČR*. Materiálovou základnu předložené práce tvoří přezdívky získané z informačního systému Junáka – skautIS. Při rozboru se opíráme o příslušnou odbornou literaturu.

Obecně patří oblast přezdívek k dosud málo prozkoumaným jazykovým oblastem. Dosavadní, ne příliš četná, bádání byla většinou zaměřena na přezdívky žáků základních škol. Naše práce popisuje přezdívky jak dětí, tak dospělých. Rádi bychom touto prací demonstrovali, že přezdívky jsou především v zájmových oblastech živým jevem i mezi dospělými lidmi.

S výsledky dosavadních průzkumů v oblasti přezdívek se můžeme seznámit například v dílčích studiích Knappové, Klimeše, Pastyřika, Šmilauera a Utěšeného, dále pak v bakalářských či diplomových pracích studentů filologických oborů.

Tato práce má především přispět k obohacení poznatků v oblasti tvorby přezdívek.

Práce je rozdělena na dvě části. První část se zabývá teorií, jsou v ní shrnuty dosavadní výsledky výzkumu v této oblasti. V druhé, praktické části je analyzován získaný antroponymický materiál rozdělený do tří věkových generací: osob starších 60 let, osob ve věku 30 až 60 let a osob mladších 30 let, a to na základě užitých sémantických rámců. Materiál získaný ze SkautISu je zcela anonymní, kromě přezdívky a její četnosti již neobsahuje jiné informace. Z tohoto důvodu nemůžeme klasifikovat přezdívky tak, jak tomu bylo dosud zvykem, tj. podle motivace a způsobu tvoření. Teoretické východisko představuje struktura J. Svobody zveřejněná v díle *Staročeská osobní jména a naše příjmení*. U získaného materiálu bude pozornost věnována také slovo tvorbě, a to převážně přezdívek, jež mají formu hypokoristik, deminutiv a augmentativ.

Hlavním cílem práce je tříditi přezdívky podle významu slova, jež se stalo přezdívkou, a získat přehled o repertoáru užívaných skautských přezdívek, tj. zjistit, jaké sémantické rámce jsou využity při tvorbě přezdívek současných českých skautů. Zároveň chceme prokázat, že se stále užívají stejné sémantické okruhy a repertoár přezdívek se tak mění pouze minimálně.

Teoretická část

1 Junák – svaz skautů a skautek ČR

1.1 Co je to skauting

Forma skautingu je jenom hra. Způsob, jak se dostat k těm důležitým věcem, které skauting obsahuje. Dostat se k sounáležitosti, k pokoře a k tomu myslet na bližního stejně, jako na sebe samého. Takhle jsem skauting cítila...
Eva Holubová¹

Abychom mohli mluvit o skautingu, je nutné definovat, co to skauting je. Ačkoliv žádná přesná definice neexistuje, je možné z oficiální skautské literatury² získat představu o významu a poslání skautingu.

Skauting byl na počátku založen jako celosvětové výchovné hnutí, kterým je dodnes. Výchovné prostředky se v průběhu let měnily, avšak idea zůstala stále stejná. Posláním skautingu od jeho založení je podpora rozvoje osobnosti mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností. Příručka *Myšlenkové základy skautingu* uvádí: „Skautské hnutí je dobrovolné, nepolitické výchovné hnutí pro mladé lidi, přístupné jim bez ohledu na původ, rasu, nebo náboženské vyznání, v souladu s cílem, principy a metodou (...).“³ Z definice lze vidět, že skauting je otevřený pro všechny lidi bez rozdílu, nepožaduje po nových členech žádný osobitý talent či nadání, intelekt ani fyzické dispozice, nezbytnými se jeví pouze odhodlání k osobnímu rozvoji a chuť poznávat vše nové.

Pokud bychom v současnosti chtěli toto hnutí vymezit konkrétněji, lze použít oficiální definici skautingu v České republice: „Skauting – to jsou kamarádi, přátelé a společenství lidí, kteří sdílejí podobné hodnoty. Vyrůstat ve skautském oddíle znamená chopit se šance žít naplno. Být aktivní a najít vlastní místo ve světě. Skauting je

---

¹ Eva Holubová: česká filmová herečka. In: *Skaut.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://verejnost.skaut.cz/skauting/zname-osobnosti/eva-holubova>

² Mezi oficiální skautskou literaturu řadíme např.: SVOJŠÍK, Antonín Benjamin. *Základy junáctví: návod pro výchovu české mládeže na základě systému sira R.Baden-Powella "Scouting" a za laskavého přispění čtýř odborníků*. Praha: Merkur, 1991.

³ ZAJÍC, Jiří. *Myšlenkové základy skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2001, s. 21.

příležitost rozvíjet nejen sebe, ale i své okolí. (...) Skauting všestranně působí na rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí – prostřednictvím her, zážitků, aktivit a dalších činností.”⁴

Skauting není jen výchovným hnutím, ve své komplexitě představuje určitý životní styl. Životní styl člověka, který chce žít na základě principů, které jsou základními kameny skautské výchovy. Jimi jsou:

1. odpovědnost za sebe a svůj rozvoj;
2. spolupráce, pochopení a odpovědnost vůči druhým lidem i životnímu prostředí;
3. hledání duchovních hodnot, které člověka přesahují.⁵

Členové skautského hnutí se rozhodli řídit svůj život skautským slibem a zákonem, chtějí žít na základě skautských ideálů. To vše shrnuto do jedné věty by se dalo charakterizovat takto: „Být skautem znamená především být dobrým člověkem.“⁶

I přes uvedené množství obecných definic je pro každého člena jeho pojetí skautingu jedinečné. Pro jednoho může být skauting hlavně o životě s přírodou a v přírodě, pro jiného to může být hra, jiný v tom vidí možnost vychovávat mládež, další touží po nových zážitcích či neustálém překonávání a zdokonalování sebe sama. Skauting je toto všechno a mnohem víc, svou komplexností tak poskytuje svým členům možnost vybrat si to, co je oslovuje nejvíce.

1.2 Historie skautingu

1.2.1 Předchůdci skautingu⁷

Rysy soudobého skautingu můžeme nalézt u řady historických osobností či směrů z oblasti filozofie, literatury a pedagogiky, jelikož snaha o výchovu mládeže doprovází lidstvo od nepaměti.

Již ve starém Řecku nalezneme první myšlenkový zdroj skautingu, kterým je pojem *kalokagathia* neboli harmonický soulad a vyváženost tělesných a duchovních hodnot člověka, mezi něž patří kupříkladu krása, dobrota, ctnost a statečnost.

---

⁴ Co je skauting. In: *Skaut.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://verejnost.skaut.cz/skauting/o-skautingu>

⁵ Hlavní principy skautského programu. In: *Skaut.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://verejnost.skaut.cz/skauting/skautsky-program/hlavni-principy-programu>

⁶ Co je to skauting. In: *Skaut.org* [online]. 2003 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://www.skaut.org/skauting.php>

⁷ Čerpáno z knihy: ŠANTORA, Roman. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Mladá fronta, 2012, s. 14.

Středověké rytířské ideály vnáší do skautingu jeho patron svatý Jiří, který symbolizuje boj dobra se zlem.

Z období humanismu a renesance lze vysledovat vliv Françoise Rabelaise, francouzského spisovatele, právníka, lékaře, botanika a stavitele, který usiloval o obrácení mládeže k přírodě, ruční práci a tělesnému cvičení.

Zásadní vliv na výchovu jak školní, tak mimoškolní, měl Jan Amos Komenský, český pedagog světového významu. Sám Komenský chodil se svými žáky do přírody a názorně je učil rozpoznat jednotlivé květiny, stromy i zvířata, tím položil základy moderních vyučovacích metod, jež jsou dodnes využívány v pedagogice. Pro skauting je nejdůležitější Komenského idea „škola hrou“, která koresponduje s prostředky skautské výchovy.

Zájem o přírodu a soužití s ní je dalším význačným rysem skautingu, jenž se objevoval již v minulosti. Jean Jacques Rousseau, francouzský filozof a spisovatel, ve své knize *Emil aneb O výchově* (1762) doporučoval učení z vlastních zkušeností, nikoliv z knih, a vyzýval čtenáře k útěku z měst do přírody. Mezi další myslitele usilující o propojení člověka s přírodou lze řadit Johanna Bernharda Basedowa, který jako první s mládeží dva měsíce tábořil pod stany ve volné přírodě, a Henryho Davida Thoreaua, jehož kniha *Walden, čili život v lesích* (1854), pojednávající o jeho dvouletém pobytu ve vlastnoručně postaveném srubu, ovlivnila podobu amerického i českého skautingu.

Na přelomu 19. a 20. století již veřejnost čím dál více pociťovala společenské nutkání bojovat proti narůstajícímu úpadku tělesné a duševní zdatnosti. Byla všeobecně vyžadována přirozená a smysluplná výchova, jež měla přiblížit vzdělání reálnému životu a upevnit vztah lidí s přírodou. Lidé byli nuceni na tuto společenskou situaci ve světě reagovat. Daniel Carter Beard v roce 1905 založil organizaci inspirovanou hraničáři⁸ s názvem *Synové Daniela Boona*. Indián Charles A. Estman usiloval o začlenění indiánské mládeže do bělošské civilizace prostřednictvím táborů křesťanské organizace YMCA. A v neposlední řadě také Theodor Roosevelt, státník a spisovatel, který se zasazoval o řešení problému ochrany zvěře a přírody.

---

⁸ Hraničář = 1. obyvatel pohraničí; 2. strážce hranic; viz *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2005, s. 101.

1.2.2 Počátky světového skautingu

Myšlenka skautingu se objevila na počátku 20. století. Z pohledu českého skautingu stály při jejím zrodu dvě významné osobnosti – Ernest Thomspon Seton (1860–1946) a Robert Baden-Powell (1857–1941)⁹. Ačkoliv se oba muži shodovali ve svých názorech na výchovu mládeže, v konkrétních přístupech a metodách se rozcházeli.

Pedagog, znalec přírody, spisovatel, kreslíř a zálesák E. T. Seton, přezdívaný Black Wolf (Černý Vlk), založil v roce 1902 ve Spojených státech amerických organizaci *Woodcraft Indians*¹⁰, v témže roce začaly vznikat také její první kmeny. Jako podklad pro nové hnutí mládeže sepsal Seton dvě příručky – *Svitek březové kůry* a *The Book of Woodcraft* (u nás známá jako *Knihla lesní moudrosti*). V roce 1904 odjel E. T. Seton do Anglie, kde šířil myšlenky woodcraftu, o dva roky poté navázal kontakt se sirem Baden-Powellem, oficiálním zakladatelem skautingu.

Setonovy myšlenky inspirovaly britského generála Roberta Baden-Powella natolik, že v roce 1907 uspořádal s asi dvaceti chlapci první experimentální skautský tábor na ostrově Brownsea, kde si ověřil nový způsob výchovy v praxi. Jelikož tábor slavil nevídaný úspěch, rozhodl se Baden-Powell v projektu pokračovat. Během jara 1908 dokončil a vydal příručku *Scouting for Boys* popisující nový směr výchovy, v níž vycházel z přání a zájmů dětí, například jim nabízel společný program a hry v malých skupinkách, kde si mohou nacházet nové přátele. V tomtéž roce byla založena první skautská organizace *Boys Scout*.

Během jednoho roku se v této podobě začal skauting šířit, zprvu pouze po Anglii a do anglických kolonií – Austrálie, Kanady, Irska, Jižní Afriky, na Maltu, Nový Zéland – poté i v rámci Evropy a USA. I přes rychlé rozšíření hnutí po celém světě však zůstaly cíle a prostředky skautingu ve všech zemích zachovány. V současnosti existují národní skautské organizace v 216 zemích a teritoriích napříč několika kontinenty a ve světě žije přes 40 milionů lidí hlásících se k některé skautské organizaci.¹¹

Historie světového skautingu v datech:

- 1902 – E. T. Seton v Americe uspořádal první tábor *Woodcraft Indians*.

---

⁹ Skauting světový považuje za zakladatele pouze R. Baden-Powella, od něhož přebírá veškeré přístupy a metody.

¹⁰ V roce 1916 se hnutí změnilo na *Woodcraft League of America*, které se rozšířilo do celého světa. Tato organizace funguje dodnes.

¹¹ Zajímavá fakta a čísla. In: *Skaut.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://verejnost.skaut.cz/skauting/o-skautingu/fakta-cisla>

- 1907 – 1.–9.8. probíhal pod vedením R. Baden-Powella první experimentální skautský tábor na ostrůvku Brownsea. Tábor je považován za skutečný počátek skautingu.
- 1908 – Byla založena první skautské organizace v Anglii s názvem *Boys Scout*.
- 1910 – Pod vedením Agnes Baden Powellové (sestra R. Baden-Powella) byla založena organizace anglických skautek *Girl Guides Association*.
- 1920 – 30. 7.–7. 8. se v Londýně konalo první světové skautské Jamboree,¹² na němž byl R. Baden-Powell zvolen za světového skautského náčelníka.
- 1922 – Skautská organizace byla ustanovena jako mezinárodní s názvem *World Organization of the Scout Movement (WOSM)* a sídlí v Ženevě.
- 1928 – Byla založena mezinárodní organizace skautek nazývaná se *World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS)* a sídlí v Londýně.

1.2.3 Historie českého skautingu

Za zakladatele českého skautingu je považován Antonín Benjamín Svojsík (1876–1936), středoškolský učitel tělocviku, jenž se inspiroval nápady, metodami a zkušenostmi R. Baden-Powella a E. T. Setona.

A. B. Svojsík se o existenci skautingu dozvěděl v roce 1909 od Josefa Meilbecka. Myšlenka skautské výchovy ho jako pedagoga oslovila, a proto se s ní chtěl blíže seznámit, zprvu četbou Baden-Powellovy příručky *Scouting for Boys*, poté vlastní cestou do Anglie, kam odjel s cílem seznámit se s R. Baden-Powellem a anglickými skauty.

Díky osobní zkušenosti si A. B. Svojsík udělal o hnutí jasnou představu a po návratu do Čech začal prosazovat skauting jako nový způsob výchovy mládeže také u nás. Jeho poznávací cesta do Anglie je tak považována za zrod skautingu v Čechách.

Základní příručkou českého skautingu je Svojsíkova kniha *Základy junáctví*, v níž seznamuje veřejnost s formou skautingu pro české poměry co nejpříjemněji.¹³ Na rozdíl od Baden-Powella Svojsík nepracoval na publikaci sám, nýbrž přizval ke spolupráci dalších třicet přispěvatelů – pedagogy, spisovatele, skladatele i poslance říšského

¹² Jamboree je název pro mezinárodní setkání všech skautů, toto označení se užívá dodnes.

¹³ Svojsík byl rozhodnut převzít z Baden-Powellova systému pouze ty prvky, které budou pro české poměry přijatelné. Navíc chtěl přidat národní prvky a použít více prvků ze Setonovy organizace Woodcraft. Viz: ŠANTORA, Roman. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Mladá fronta, 2012, s. 32.

sněmu. Díky této spolupráci kniha vyčerpávajícím způsobem pojednává o nejrůznějších aspektech skautingu spojujících teorii s praxí.

Z počátku Svojsík usiloval spíše o začlenění skautingu pod organizaci *Sokol*, v níž byl náčelníkem jednoty ve Slivenci,¹⁴ než o jeho samostatnou existenci. Tento plán však nebyl *Sokolem* přijat, a proto byla v roce 1914 založena samostatná organizace *Junák – Český skaut*.

Skauting se na českém území nevyvíjel jednotně. Během let vzniklo v Československu (později v České republice) několik dalších skautských organizací, jež byly podstatně menší a měly jiné zvyky a tradice. Některé z nich se v roce 1919 spojily se Svojsíkovou organizací pod názvem *Svaz junáků – skautů RČS*, avšak stále existovaly a existují na území Čech malé samostatné skautské organizace, a to například *Skauti volnosti*, *BP-skauti*, ze současných organizací pak *Svaz skautů a skautek*, *YMCA-Skaut* či *Skaut – Český skauting ABS*.

Během historie měl skauting na našem území těžké postavení, neboť byl za existence Československa třikrát zakázán totalitními režimy, fašisty i komunisty, a to v letech 1940–1945, 1950–1968, 1970–1989. Kvůli těmto nuceným přerušením činnosti docházelo k přerušení kontinuity vývoje českého skautingu oproti skautingu světovému a tyto mezery se poté projevíly ve vývoji organizace jako jakési ustrnutí, kdy české hnutí navazovalo na způsob výchovy, jenž byl používán před zákazem, a neodrážel aktuální trendy v pedagogice. V důsledku toho se v Čechách uchovaly některé výchovné prvky, které již jinde ve světě vymizely nebo pomalu mizí (např. klasické táboření v přírodě¹⁵ a tradiční pojetí krojů), naopak v osvojení některých moderních prvků (např. využívání moderních přístrojů) je české skautské hnutí oproti jiným zemím místy pozadu.

Třebaže český skauting navazoval na skauting britský, je možno pozorovat mnoho výrazných odlišností. V českém skautingu byl kladen mnohem větší důraz na pobyt v přírodě, jenž je vysvětlován silným vlivem Setonovy organizace *Woodcraft Indians*, a na národní cítění, kde je patrná snaha o propojení s národními tradicemi a hodnotami. Svojsíkovým cílem bylo dát hnutí národní charakter. Na druhou stranu jsou, ve srovnání

---

¹⁴ ŠANTORA, Roman. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Mladá fronta, 2012, s. 51.

¹⁵ V Čechách se stále jezdí tábořit do přírody v podsadových stanech či indiánských teepee, účastníci tábora si veškeré potřebné činnosti (stavba stanů a jiných staveb, vaření, obstarání dřeva, apod.) zajišťují sami. Naopak ve světě bývá zvykem, že účastníci přijedou na již postavené tábořiště, na němž se o ně stará vyškolený personál a vedoucí.

s jinými světovými skautskými organizacemi, v Čechách upozad'ovány jinde nezbytné náboženské základy.

V současnosti největší česká skautská organizace je známá pod názvem *Junák – svaz skautů a skautek ČR*, má celkem 46 tisíc členů a je největší výchovnou organizací v České republice.¹⁶

Historie českého skautingu v datech:

- 1911 – A. B. Svojsík po návratu z Anglie založil v Čechách první skautský oddíl.
- 1912 – V červenci se konal nedaleko hradu Lipnice první skautský tábor pod vedením A. B. Svojsíka, kterého se zúčastnilo 13 chlapců.
- 1914 – 15. 6. byl založen samostatný spolek *Junák – Český skaut*.
- 1915 – Vlasta Štěpánová (Koseová) a Anna Berkovcová založily za pomoci A. B. Svojsíka první dívčí skautskou družinu Sasanky. V létě téhož roku se u Živohoště konal jejich první skautský tábor.
- 1919 – 7. 6. byl v Praze formálně ustanoven *Svaz junáků – skautů RČS*.
- 1922 – Československý skauting se stal jedním ze třiceti základajících členských států mezinárodního skautského ústředí (*WOSM, WAGGGS*).
- 1940 – 28. 10. vydal K. H. Frank v zastoupení říšského protektora v Čechách a na Moravě nařízení o rozpuštění Junáka.¹⁷
- 1945 – 29.3. na Pražském květnovém povstání byla obnovena skautská činnost.
- 1948 – Z rozhodnutí Ústředního akčního výboru Národní fronty byl Junák začleněn do Svazu československé mládeže.
- 1950 – V Ústředním listě republiky Československé bylo uveřejněno oznámení o zániku Junáka.
- 1968 – Junák byl obnoven, avšak již v říjnu 1970 byl oficiálně Ministerstvem vnitra ČSR opět zrušen.
- 1989 – Po „sametové revoluci“ byla po třetí obnovena činnost Junáka.

---

¹⁶ Zajímavá fakta a čísla. In: *Skaut.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://verejnost.skaut.cz/skauting/o-skautingu/fakta-cisla>

¹⁷ Rozpuštěním organizace Junák automaticky ztratil členství v mezinárodních organizacích WOSM a WAGGGS.

- 1993 – Po osamostatnění České republiky vznikla samostatná národní organizace *Junák – svaz skautů a skautek ČR*.
- 1996 – Došlo ke znovupřijetí Junáka do mezinárodních organizací WOSM a WAGGGS.

1.3 Organizační struktura Junáka

Organizační strukturu Junáka upravuje listina s názvem *Organizační řád a systemizace Junáka*,¹⁸ v rámci této struktury následně rozlišujeme menší organizační útvary a jednotky:

1. Družina:

- Nejmenší útvar; skupina cca 6–8 dětí; vedena rádcem, který je jen o málo starší než zbylí členové družiny.

2. Oddíl:

- Základní výchovná jednotka, jež se skládá z alespoň dvou družin; obvykle sdružuje 10–30 členů.¹⁹

3. Středisko:

- Základní organizační jednotka, jež se skládá z alespoň 3 oddílů; nejnižší jednotka s právní subjektivitou.
- Úkolem střediska je pečovat o jednotlivé oddíly a zajišťovat jim dostatečné zázemí.

4. Okresy a kraje:

- Sdružují pod sebou střediska, registrují je, pečují o ně a zabezpečují jejich servis.
- Jsou jakýmsi prostředníkem mezi základními organizačními jednotkami a ústředními orgány Junáka.

5. Ústřední orgány:

- Valný sněm Junáka (nejvyšší orgán);
- Náčelnictvo Junáka (vrcholný orgán v období mezi sněmy);

¹⁸ Organizační řád a systemizace Junáka. In: *Spisovna: Skautská spisovna písemných oficiálních dokumentů* [online]. 2005 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z:

<http://krizovatka.skaut.cz/organizace/dokumenty/spisovna/detail-1129/>

¹⁹ Nejsou však výjimkou i daleko větší oddíly, zvláště pak ve větších městech.

- Ústřední revizní komise Junáka (kontroluje hospodaření);
- Rozhodčí a smírčí rada Junáka (řeší závažné spory uvnitř organizace, dbá na předpisy a rozhodnutí);
- Výkonná rada Junáka (vrcholný výkonný orgán, řídí veškerou činnost, je podřízená a zodpovídá se Náčelnictvu Junáka).

2 Onomastika²⁰

Předmětem našeho zájmu se bakalářská práce *Přezdívky v českém skautingu* řadí do lingvistického oboru zvaného onomastika. V českém prostředí je onomastika pokládána za subdisciplínu jazykovědy s poměrně velkou mírou samostatnosti, která je dána charakterem zkoumaného materiálu. Objektem zkoumání onomastiky jsou vlastní jména (*propria*), jejichž hlavní funkcí je identifikovat jednotlivé osoby, zvířata nebo věci jako jedinečné objekty a odlišovat je v rámci skupiny jim podobných.

Vlastní jména tvoří v každém jazyce specifické pojmenovací soustavy, nejsou tedy izolovanými prvky. Tyto pojmenovací soustavy fungují na základě jistých systémotvorných pravidel a zákonitostí. Podle druhu pojmenovávaných objektů lze vlastní jména dělit do tříd, a to na jména živých bytostí a jiných organismů, tzv. bionyma, a jména neživých věcí, tzv. abionyma.

- 1) Mezi bionyma jsou řazena:
  - a. antroponyma – vlastní jména osobní;
  - b. zoonyma – vlastní jména zvířat;
  - c. fytonyma – vlastní jména rostlin.
- 2) Mezi abionyma jsou řazena:
  - a. toponyma – vlastní jména zeměpisná;
  - b. chrématonyma – vlastní jména lidských výtvorů;
  - c. kosmonyma – vlastní jména astronomických těles.

Oblast zájmu práce, přezdívky, spadá, jak je vidět z výše uvedeného přehledu, do třídy bionym, konkrétně mezi antroponyma.

---

²⁰ *Encyklopedický slovník češtiny*. Karlík, Petr – Nekula, Marek – Pleskalová, Jana (eds.). Praha: NLN, 2002, s. 604.

3 Přezdívky

V současné době se v České republice uplatňuje oficiální dvoujmennost (dvojčlenná antroponymická soustava), kdy je každému jedinci dána při narození dvojice jmen – rodné jméno (dříve křestní), tj. jméno nedědičné, které dostane každý jedinec jako dodatečné jméno ke svému příjmení, a příjmení, tj. jméno zděděné od rodiny. Tato jména spolu vytvářejí dvojčlenné oficiální vlastní jméno, které je po narození dítěte zapsáno do matriky a později je používáno ve všech oficiálních dokladech a právních stycích.²¹

Kromě tohoto oficiálního vlastního jména může každá osoba mít ještě jedno či více neúředních, doplňkových vlastních jmen, mezi které patří právě přezdívky. Přezdívky většinou charakterizují osoby, místa nebo věci a vztahují se převážně k jejich povolání, vlastnostem, původu atd. Mohou, ale nemusí, obsahovat pozitivní či negativní hodnocení.²²

Oproti rodnému jménu, které má od narození ze zákona povinně každý občan České republiky (zákon č. 301/2000 Sb. § 61²³), tomu tak u přezdívek není. Přezdívkou získávají jednotlivci pouze příležitostně až během života, a to zpravidla od cizích lidí, kteří nepatří do rodinného kruhu (od přátel, spolužáků, učitelů apod.). Kromě přezdívek jednotlivců rozlišujeme také přezdívky skupinové (např. Kujebáci – obyvatelé Vysokého Mýta).

Encyklopedický slovník češtiny uvádí, že jednotlivé přezdívky osob mohou vznikat například:

1. obměnou rodného jména či příjmení;
2. podle fyzických vlastností pojmenovaného jako je výška, tloušťka nebo barva vlasů;
3. podle psychických vlastností pojmenovaného (duševních, povahových a charakterových);
4. podle zálib a koníčků;
5. podle rodinné situace;

²¹ PLESKALOVÁ, Jana. Vývoj dvoujmennosti v češtině. In: *Přednášky a besedy ze XLI. běhu LŠSS*. Rusinová, Eva (ed.). Brno: Masarykova univerzita, 2008, s. 167–177.

²² *Encyklopedický slovník češtiny*. Karlík, Petr – Nekula, Marek – Pleskalová, Jana (eds.). Praha: NLN, 2002, s. 354.

²³ O matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Portál veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49658&recShow=63&fulltext=&nr=301~2F2000&part=&name=&rpp=100#parCnt>

6. podle příhody apod.²⁴

Josef Beneš ve své monografii *O českých příjmeních* rozlišuje v rámci nedědičných pojmenování osob přízviska a přezdívky. Přezdívkou zde bývá myšlena narážka na nějakou nápadnost nebo neobvyklost v podobě či povaze, narážky na vadu, činnost, oděv, majetek, nebo narážky na nějakou příhodu. Přízviskem se rozumí obměny křestního jména, označení řemesla, vlastnosti či podoby. Hranice mezi oběma druhy jmen je podle Beneše prostupná, ale současná onomastika již v terminologii pojmy „přízvisko“ a „přezdívka“ nerozlišuje a jednotně se užívá termín „přezdívkové vlastní jméno“.²⁵

Dnes je tvorba přezdívek stále živým sociolingvistickým procesem, který není nikým podporován a usměrňován, a vznikají nejen tradiční přezdívky z osobních jmen nositelů a přezdívky motivované fyzickými a psychickými vlastnostmi, ale také přezdívky, které vyplývají z aktuální společenské situace (např. podle seriálů, sportovců apod.). Přezdívky se tak podle M. Knappové vlastně „stávají výmluvnými svědky dobové společenské situace a mezilidských vztahů“ a „dávají nahlédnout do živého fungování jazyka a jeho pojmenovacích procesů.“²⁶

3.1 Vztah přezdívek a hypokoristik

Jak je uvedeno výše, přezdívky mohou vznikat také obměnou rodného jména (případně jeho hypokoristických podob) a příjmení. V těchto případech je podle M. Knappové mnohdy velice obtížné určit, zda se jedná o přezdívku či hypokoristikum, protože hranice mezi těmito dvěma druhy antroponym je prostupná a vágní. Z tohoto důvodu si můžeme vznik mnohých formací vykládat dvojím způsobem.²⁷

Hypokoristikum je v české lingvistické tradici chápáno jako domácká, popř. mazlivá či zdobnělá obměna neutrálního oficiálního propria, zřídka apelativa, v důvěrném (např. rodinném, přátelském) prostředí.²⁸ S. Pastyřík tuto definici rozšiřuje a navrhuje chápat hypokoristikum jako jakoukoliv expresivní obměnu neutrálního jména (vlastního

²⁴ *Encyklopedický slovník češtiny*. Karlík, Petr – Nekula, Marek – Pleskalová, Jana (eds.). Praha: NLN, 2002, s. 354.

²⁵ BENEŠ, Josef. *O českých příjmeních*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1962, s. 6–9.

²⁶ KNAPPOVÁ, Miloslava. Tvorba přezdívek stále živá. In: *12. Slovenská Onomastická Konferencia a 6. Seminár "Onomastia a Škola", Prešov 25.–26. oktobra 1995: zborník referátov*. Prešov: Prešovská Univ., Fak. Humanitných a Prírodných Vied, 1996, s. 124.

²⁷ KNAPPOVÁ, Miloslava. K proměnám systému hypokoristik. In: *Onomastické práce IV*. Praha: Místopisná komise ČSAV, 2000, s. 214.

²⁸ *Encyklopedický slovník češtiny*. Karlík, Petr – Nekula, Marek – Pleskalová, Jana (eds.). Praha: NLN, 2002, s. 172.

jména i apelativa) v neoficiálním prostředí, tj. nejen v prostředí domáckém. Tato definice zahrnuje i obměny, u kterých je podkladem expresivního vyjádření negativní hodnocení.²⁹

Na rozdíl od hypokoristik, která jsou expresivní obměnou jména oficiálního, pravé přezdívky fungují jako náhražka oficiálního jména, která vzniká na základě zcela nového pojmenovacího aktu, nejčastěji pak metaforou či metonymií.

3.2 Přezdívky ve skautingu

Jak již bylo zmíněno (viz 1.2.3 Historie českého skautingu), A. B. Svojsík se nechal při zakládání skautingu v Čechách inspirovat stejnou měrou dvěma muži – R. Baden-Powelem a E. T. Setonem. Pravděpodobně právě díky vlivu E. T. Setona a jeho zaujetí indiány a indiánskými tradicemi proniklo do českého skautingu skautské jméno neboli přezdívka.

Ve skautském hnutí se jednotliví členové většinou neoslovují jménem nebo příjmením, ale zpravidla jinak – přezdívkou. Je častým jevem, že skauti svá rodná jména a příjmení mezi sebou ani neznají.³⁰ Na druhou stranu vlastnit přezdívku není pravidlem, proto ji mnozí skauti vůbec nemají. V tomto případě se k oslovování používá oficiální jméno.

Ve skautingu může být přezdívka stálá po celý život nositele nebo se může během let po vzoru indiánské tradice měnit. Indiáni své jméno měnili i několikrát za život, upozorňovali tak obzvláště na mimořádné skutky, které vykonali.

V některých případech se přezdívka vůbec neuchytí a používá ji jen vybraná skupina blízkých osob. Tyto přezdívky většinou brzy zaniknou nebo jsou nahrazeny přezdívkou jinou.

3.2.1 Získávání přezdívek

Na rozdíl od ostatních přezdívek, např. ze školního prostředí, nemusí skautské přezdívky vznikat jen spontánně na základě výše zmíněných způsobů (viz kapitola 3 Přezdívky). Jejich vznik může být ovlivněn například vlastní volbou nositele, vnějšími vlivy či zavedenými rituály.

---

²⁹ PASTYŘÍK, Svatopluk. Co je to hypokoristikon?. In: *Jazyková a mimojazyková stránka vlastních mien (Zborník referátov)*. Bratislava-Nitra: Jazykovedný ústav L'. Štúra SAV – Vysoká škola pedagogická, 1994, s. 104-107.

³⁰ Tento případ se týká především těch, kteří se seznámí s dalšími skauty mimo vlastní středisko (např. na oficiální setkávací akci).

Ve skautském hnutí je možné, aby si vlastník přezdívky její podobu vybral sám. Nebyla mu tedy udělena ostatními osobami, jak je u přezdívek jinak běžné.

Mezi vnější vlivy ovlivňující vznik přezdívek můžeme řadit „přezdívkové éry“, kdy je v družině, oddíle či středisku zvykem udělovat členům přezdívky z vybraného sémantického okruhu. Pokud je v oddíle v oblibě např. rostlinná říše, je velice pravděpodobné, že nově přichozí člen získá přezdívku související s rostlinami.

Třetí zmíněnou možností je udělování přezdívky pomocí družinového (oddílového, střediskového) rituálu. V rámci přípravy materiálu pro tuto bakalářskou práci se nám podařilo získat popis některých v současnosti využívaných rituálů. Na ukázkou uvádíme některé z nich.

3.2.1.1 Rituály

Ve skautském středisku Stopa je zvykem, že nově přichozí mají možnost si přezdívku tzv. vyběhat. Nováčci proběhnou krátkou trasu, na jejímž konci jsou po lese na papírcích napsány všelijaké přezdívky, každý si tak může vybrat přezdívku, která ho zaujme.

Skautské středisko Šipka z Prahy využívá každoročně k udělení jedné přezdívky oddílové výpravy do Sklenařic, kde účastníci pořádají v místní sokolovně divadelní večer na určité téma. V rámci večera je vybrána jedna přezdívka odpovídající tématu, jež je po slosování následně udělena někomu, kdo zatím svou vlastní přezdívku nemá.

V dalším středisku je naopak zvykem, že nový člen získá svou první přezdívku na základě svých neřestí, pokud ve středisku nadále vydrží a svých špatných zvyků se zbaví, smí si za odměnu vybrat sám přezdívku novou. Předání přezdívek je spojeno s krátkým tajným rituálem.

Praktická část

4 Charakteristika získaného materiálu

4.1 Materiál

Pro vypracování této bakalářské práce byl použit materiál získaný z informačního systému Junáka – skautIS. Testovací verze skautIS byla spuštěna 10. října 2009.³¹ SkautIS byl určen převážně k usnadnění každoroční registrace členů a ke správě podřízených jednotek Junáka, dnes však má i další funkce usnadňující veškerou administrativní činnost (hodnocení kvality oddílů, nahlašování táborů apod.). Systém skautIS je dostupný na internetu na adrese www.is.skaut.cz. Přístup k němu mají všichni členové Junáka, kteří si založili uživatelský účet.³² Avšak i na tento systém spadá zákon 101/200 Sb. o ochraně osobních údajů, tudíž každý uživatel má přístup pouze k omezeným informacím. Přístup ke všem osobním údajům, jež skautIS obsahuje, má pouze omezený počet prověřených osob.

Díky Ondřeji Peřinovi – Jerrymu, manažerovi projektu skautIS – a technické podpoře Junáka jsme získali přístup ke zcela jedinečnému materiálu, který existence skautISu nabízí. Z informačního systému nám byl ke zpracování poskytnut anonymní výstup obsahující všechny přezdívky zaregistrovaných členů Junáka v roce 2012, konkrétně se jedná o **aktuální stav k 7. 6. 2012**. Soubor obsahuje **9 991 přezdívek**.³³ Všechny přezdívky jsou umístěny ve třech tabulkách, a to podle stáří nositele: první tabulka obsahuje přezdívky **osob starších 60 let**, druhá tabulka zahrnuje přezdívky **osob s věkem mezi 30 a 60 lety**, třetí tabulka sdružuje přezdívky **osob mladších 30 let**. Každá z tabulek obsahuje informace o četnosti jednotlivých přezdívek a jejich pořadí v žebříčku přezdívek.

Soubor mimo jiné obsahuje údaje o celkovém počtu osob, o počtu osob bez přezdívky a počtu osob s přezdívkou v rámci vymezených generací:

---

³¹ SkautIS obsahuje i informace o členech Junáka, která byla získána ze starších registrací, konkrétně se jedná o skutečná data o členech Junáka z let 2003 až 2009.

³² Přístup k jednotlivým funkcím systému je omezen na základě pravomocí členů.

³³ Tento počet nemusí být konečný, protože vyplnit si přezdívku do skautISu není povinnost, ale pouze možnost. Záleží tedy na poctivosti jednotlivých osob, které registraci členů provádí.

Tabulka 1: Souhrnné údaje o získaném materiálu.

	Osoby starší 60 let	Osoby ve věku 30 až 60 let	Osoby mladší 30 let
Osoby bez přezdívky	1 029	2 181	24 272
Osoby s přezdívkou	931	3 325	15 983
Celkem osob	1 960	5 506	40 255

Pro potřeby analýzy bylo využito z každé generace **prvních 250 přezdívek** (seřazeno podle četnosti), celkem tedy **750 přezdívek**. Výpis všech použitých přezdívek je uveden v příloze v přehledných tabulkách rozříděných podle jednotlivých generací. Tento počet je zcela dostačující pro získání přehledu o používaných sémantických okruzích, získáme tak repertoár nejčastěji užívaných přezdívek ve skautingu.

4.2 Analýza materiálu

Pro analýzu materiálu je využita struktura J. Svobody zveřejněná v díle *Staročeská osobní jména a naše příjmení*,³⁴ v níž jsou příjmi (v našem případě přezdívky) řazeny na základě původního významu apelativa, jež se stalo vlastním jménem osoby. Svobodova struktura byla upravena pro potřeby námi získaného materiálu.³⁵

-1 OSOBNÍ JMÉNA Z NÁZVŮ OSOB

-11 Jména podle stavu, povolání apod.

- 111 Páni a služebnictvo
- 112 Vojenství, strážní služba apod.
- 113 Škola a vzdělanci
- 114 Náboženství
- 115 Řemeslná povolání, zaměstnání
- 116 Zemědělská povolání
- 117 Lovectví apod.
- 118 Jména podle rodinných vztahů, věkových vrstev
- 1191 Různé charakteristiky
- 1192 Bytosti smyšlené, nadpřirozené a historické

-12 Přezdívky z osobních jmen vlastních³⁶

- 121 Přezdívky z osobních jmen mužských (domácích i zdomácnělých)
- 122 Přezdívky z osobních jmen ženských (domácích i zdomácnělých)
- 123 Přezdívky z osobních jmen cizích

³⁴ SVOBODA, Jan. *Staročeská osobní jména a naše příjmení*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1964, s. 189–205.

³⁵ Skupina Jména činitelská a dějová byla vyřazena úplně, protože pro naše účely není relevantní.

³⁶ Ve funkci přezdívky může stát jak rodné jméno, tak hypokoristikum.

- 124 Přezdívky z národnostních, etnických jmen
- 125 Přezdívky ze jmen obyvatelských

-2 TĚLO, ZVÍŘATA

- 211 Části těla lidského a zvířecího
- 212 Výměšky
- 213 Části zvířecího těla
- 214 Tělesné nedostatky, nemoci
  - 22 Zvířectvo
- 221 Nižší živočichové
- 222 Obojživelníci, plazi
- 223 Ryby
- 224 Ptáci
- 225 Savci nedomáci
- 226 Savci domáci

-3 ROSTLINSTVO

- 31 Stromy a keře
- 32 Byliny a houby
- 33 Traviny, mech, porosty
- 34 Pěstované rostliny
- 35 Rostliny, porosty obecně
- 36 Části rostlin
- 37 Nejasná jména

-4 VĚCI

- 41 Příroda
- 411 Jevy přírodní, povětrnost apod.
- 412 Oheň
- 42 Svět smyšlený
- 431 Půda, země, materiál (dříví, nerosty, kovy)
- 432 Nebeská tělesa
- 441 Pokrmy, potrava, nápoje
- 442 Oděv, jeho části, látky, ozdoby
- 443 Zbraně
- 444 Náradí, pomůcky
- 445 Hudební nástroje, hry apod.
- 446 Nádoby apod.
- 447 Dopravní prostředky a jejich součásti
- 448 Odpadky
- 451 Obydlí, zařízení, části staveb
- 452 Topení, osvětlení, čištění
- 46 Zemědělství, lesnictví
- 47 Peníze, mince
- 48 Rozmanité věci a abstrakta

-5 PŘEZDÍVKY PODLE MÍST

- 51 Místa v přírodě, půda, terénní útvary, cesty
- 52 Sídliště, budovy apod.
- 53 Přezdívky z vlastních místních jmen
- 54 Řeky

-6 VLASTNOSTI

- 61 Vzezření člověka
- 62 Barva pleti, vlasů
- 63 Povaha, povahové vlastnosti
- 64 Vady a nedostatky
- 65 Různé vlastnosti
- 66 Charakteristiky a víceslovné přezdívky

-7 OSTATNÍ JMÉNA

- 71 Abstrakta
- 72 Tvary
- 73 Pojmy množství, míry
- 74 Číslovky
- 75 Časové pojmy, roční doby apod.
- 76 Zvukové jevy

-8 RŮZNÉ JINÉ PŘEZDÍVKY

- 81 Cítoslovce, rčení apod.
- 82 Přezdívky cizojazyčné
- 83 Nezařazené³⁷

Toto členění je pro naši práci vhodné, jelikož stejně jako J. Svoboda nemáme, jak již bylo zmíněno v úvodu, k dispozici motivaci vzniku jednotlivých přezdívek. Z tohoto důvodu nelze důsledněji třídit přezdívky podle podnětu pojmenování, jak činí např. M. Knappová u přezdívek žákovských,³⁸ nýbrž je nutné omezit se na formální klasifikaci lexikálně onymickou.

Z takovéhoho třídění tudíž není zřejmé, na základě jaké motivace přezdívka vznikla. Slavomír Utěšený však ve své stati *K dnešním žákovským přezdívkám* zdůrazňuje, „že řada vnějškově stejných přezdívek se geneticky i motivačně v jednotlivých konkrétních případech velice různí.“³⁹ Například přezdívka Želva může podle S. Utěšného vzniknout jednou podle svařtělého obličejce, po druhé podle vypouklých zad, po třetí na

³⁷ Do této kategorie jsou zařazeny přezdívky, které jsou lexikálně neprůhledné, tudíž se nám je nepodařilo zařadit. Z celého počtu 750 přezdívek vybraných k analýze tvoří jen zlomek materiálu. Jedná se o dvě přezdívky z generace osob ve věku 30 až 60 let, a to Ud'a a Duli.

³⁸ KNAPPOVÁ, Miloslava. Přezdívky v proměnách staletí. *Acta Onomastica*. 1999, č. 40, s. 82–89.

³⁹ UTĚŠENÝ, Slavomír. K dnešním žákovským přezdívkám. *Zpravodaj Místopisné komise ČSAV*. 1980, č. 21, s. 710.

základě příjmení Kajman. Ačkoliv se tedy v našem materiálu objevují přezdívky shodné ve své formě, nemusí se nutně shodovat v motivaci svého vzniku.

5 Sémantické okruhy

V rámci sesbíraného materiálu bylo vyčleněno z každé generace uživatelů **250 nejčastějších přezdívek**, jež byly následně rozřazeny do kategorií a skupin na základě zvolené struktury (viz kapitola 4.2 Analýza materiálu). Křížkem za příkladem jsou stejně jako u Svobody⁴⁰ označeny přezdívky dvojího významu, jež jsou zařazeny do dvou různých skupin.

Řazení přezdívek v jednotlivých skupinách je sestupné na základě počtu jejich uživatelů. Přezdívky, u nichž nemusí být na první pohled zřejmé, co znamenají, jsou vždy vysvětleny v poznámce pod čarou, nejčastěji se jedná o přezdívky podle bytostí smyšlených, nadpřirozených a historických.

Ačkoliv z jazykového hlediska se u mnoha přezdívek očividně může jednat spíše o hypokoristika, budeme na ně nahlížet jako na pravé přezdívky, a to ze dvou důvodů:

1. Nositel sám hypokoristikum za přezdívku považuje a prezentuje se jím⁴¹, hypokoristikum se tedy stává pravou přezdívkou, kdy je nositel oslovován ostatními pouze tímto způsobem.

2. V úvodu jsme již zmínili, že k analýze skautských přezdívek používáme anonymizovaný materiál, u něhož neznáme motivaci vzniku, proto nemůžeme s určitostí říct, že přezdívka, jež se na první pohled prezentuje jako oficiální jméno či hypokoristikum, nevznikla jiným způsobem, např. na základě příhody.

5.1 Přezdívky osob starších 60 let⁴²

V roce 2012 bylo v organizaci *Junák – svaz skautů a skautek ČR* registrováno celkem **1 960 osob** starších 60 let, z toho je **1 029 osob bez přezdívky**⁴³ a **931 osob s přezdívkou**. Celkem je v této věkové kategorii registrováno **724 jedinečných přezdívek**⁴⁴. V rámci těchto jedinečných přezdívek nalézáme i takové, které se liší pouze svým pravopisem, nikoliv významem (např. Akéla vs. Akela – v obou případech se jedná o postavu z knihy R. Kiplinga *Kniha džunglí*).

Při interpretaci výsledků vzniklých analýzou této věkové kategorie je třeba zohlednit fakt, že kvůli nepříznivé situaci skautingu v Čechách (viz kapitola 1.2.3 Historie

⁴⁰ SVOBODA, Jan. *Staročeská osobní jména a naše příjmení*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1964, s. 189–205.

⁴¹ Usuzujeme tak na základě dat, v nichž uživatel vyplnil kolonku „přezdívka“ právě oficiálním jménem či hypokoristikem.

⁴² Jedná se o přezdívky osob, které ke dni 7. června 2012 dosáhly 60 let a více.

⁴³ Nemůžeme vyloučit, že registrovaná osoba přezdívkou má, avšak ta nebyla do systému vyplněna. Při registraci osob není přezdívka povinným údajem, ale pouze údajem dobrovolným a doplňujícím.

⁴⁴ Jedinečná přezdívka je taková, která se od ostatních přezdívek graficky odlišuje.

českého skautingu) se mnoho osob po přerušení činnosti již do organizace nemuselo vrátit, a proto není výčet přezdívek zcela kompletní. Dále ve studovaném materiálu pravděpodobně chybí přezdívky nejstarších členů Junáka, kteří se před sto lety podíleli na vzniku a rozvoji skautingu u nás. Tento fakt je dán tím, že systém SkautIS reflektuje data o registrovaných členech Junáka teprve od roku 2003 (viz kapitola 4.1 Materiál). Ke zjištění rozložení přezdívek v jednotlivých sémantických okruzích (o sémantické klasifikaci podrobně viz kapitola 4.2 Analýza materiálu) bude materiál, jenž je k dispozici, dostačující.

Mezi deset nejčetnějších přezdívek nejstarší generace patří:⁴⁵

1. Akela (17x);
2. Robin (9x);
- 3.–5. Tom, Akéla, Kim (7x);
- 6.–10. Rolf, Bobr, Medvěd, Balů, Orel (6x).

5.1.1 Roztřídění skautských přezdívek⁴⁶

-1 OSOBNÍ JMÉNA Z NÁZVŮ OSOB

-11 Jména podle stavu, povolání apod.

-111 Páni a služebnictvo:

Sir, Baron, Kastelán, Šéfik, Pan.

-112 Vojenství, strážní služba apod.:

Šerif, Kadet, St. Seržant.

-113 Škola a vzdělanci:

Hakim (lékař, mudrc, filozof v zemích Orientu),⁴⁷ Kritik.

-114 Náboženství:

Šaman, Farář.

-117 Lovectví apod.:

Stopař, Bylinkář, Zálesák (obyvatel lesů – lovec, dřevorubec).⁴⁸

⁴⁵ V závorce za přezdívkami je uvedena jejich četnost.

⁴⁶ V textu jsou zaznamenány pouze skupiny, které mají v dané věkové kategorii zastoupení.

⁴⁷ PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov* [online]. Praha: Academia, 1999 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁴⁸ *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2005, s. 542.

-118 Jména podle rodinných vztahů, věkových vrstev:

Děda, Brácha, Babča, Tatík, Stařík, Benjamínek, Strejda, Jezule (expr. děťátko),⁴⁹ Bába, Máma.

-1192 Bytosti smyšlené, nadpřirozené a historické:⁵⁰

Akela (R. Kipling: *Kniha džunglí*), Akéla (R. Kipling: *Kniha džunglí*), Kim (R. Kipling: *Kim*), Balů (R. Kipling: *Kniha džunglí*), Rikitan (J. Foglar: *Hoši od Bobří řeky*), Monty (britská komediální skupina Monty Python), Díd'a (postava z filmu *Bláhový sen*, v roli Adina Mandlová),⁵¹ Baghýra (R. Kipling: *Kniha džunglí*), Mauglí (R. Kipling: *Kniha džunglí*), Tarzan (E. R. Burroughs: cyklus knih o Tarzanovi), Unkas (J. F. Cooper: *Poslední Mohykán*),⁵² Kazan+ (J. O. Curwood: *Vlčák Kazan*), Kid (Ch. Chaplin: *Kid*), Pax (římská bohyně míru),⁵³ Jacková (Jana Jacková – šachistka), Kennedy (americký prezident), Stydlín+ (trpaslík z pohádky *Sněhurka a sedm trpaslíků*), Neklan (bájně české kníže, potomek Přemysla a Libuše), Šotek, Nešika+ (TV seriál pro děti: *Šmoulové*), Batul+ (J. Habberton: *Hýta a Batul*), Fido (TV seriál *Příběhy Tipa a Tapa*), Ken, Anděl, Ká (R. Kipling: *Kniha džunglí*), Flint+ (R. L. Stevenson: *Ostrov pokladů*), Biggles (W. E. Johns: série knih z leteckého prostředí), Hugin (jeden z havranů zasvěcených severskému bohu Ódinovi), Brouček+ (J. Karafiát: *Broučci*), Hanibal+ (vojevůdce), Mařík (F. Háj: *Školák Kája Mařík*).

-12 Přezdívky z osobních jmen vlastních.

-121 Přezdívky z osobních jmen mužských (domácích i zdomácnělých):

Robin, Tom, Sam, Viki+, Dan, Bob, Míla+, Oťas, Jirka, Vilda, Kája+, Ivan, Mánek, Mirek, Gustav, Slávek, Jiří, Jindra+, Milda, Felix, Ivo, Stáňa+, Staňa+, Jára, Leoš, Erik, Olin, Oskar, Jožka, Olda, Jarýnek, Matoušek, Miki, Vašek, Valdemar, Mireček, Věna.

---

⁴⁹ PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov* [online]. Praha: Academia, 1999 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁵⁰ V této třídě jsou taktéž uvedeny postavy z knih, seriálů, filmů apod. V závorce umístěné za přezdívkou je vždy uvedeno, kde konkrétně se postava objevila.

⁵¹ *Bláhový sen* (1943) – Obsazení. In: Filmová databáze [online]. 2003-2012 [cit. 2012-06-19]. Dostupné z: <http://www.fdb.cz/film-obsazeni/4205-blahovy-sen.html#1511>

⁵² Román byl inspirován reálnou postavou náčelníka indiánského kmene Mohegánů Uncase.

⁵³ *Encyklopedie Diderot: všechno, co potřebujete vědět* [online]. Praha: Diderot, 1999 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

- 122 Přezdívky z osobních jmen ženských (domácích i zdomácnělých):
Lída, Viki+, Majka, Bobina, Maruška, Míla+, Aťka, Eliška, Jiřinka, Kája+, Jindra+, Wendy, Majda, Staňa+, Staňa+, Otyla+, Mahulena, Máša, Věruška, Mary, Líza, Zuzka, Anuška, Helena, Anička.
- 123 Přezdívky z osobních jmen cizích:
Rolf, Riki, Harry, Charlie, Pedro, Dag, Bill, Dann, Lili, Sten, Jack, Ben, Eveta, Johnny, Danny, Ramya, Batul+, Čárlí, Georges, Hanibal+, Willi.
- 124 Přezdívky z národnostních, etnických jmen:
Seveřan, Fin, Švýcar.

-2 TĚLO, ZVÍŘATA

- 211 Části těla lidského a zvířecího:
Fous, Pusinka, Šulín, Fousek, Bedra.
- 213 Části zvířecího těla:
Píro (arch. pero, péro).⁵⁴
- 22 Zvířectvo.
- 221 Nižší živočichové:
Šídlo+, Včelka, Komár, Brouk, Štír, Mravenec, Vodouch (vodní pavouk),⁵⁵ Brouček+.
- 222 Obojživelníci, plazi:
Želva.
- 224 Ptáci:
Orel, Marabu (africký pták příb. čápu),⁵⁶ Jestřáb, Sojka, Racek, Sova, Havran, Tučňák, Luňák (dravý pták příb. krahujci),⁵⁷ Čejka.
- 225 Savci nedomáci:
Bobr, Medvěd, Vlk, Lišák, Grizzly, Jelen, Kamzík, Bizon, Rys, Ježek, Mungo (malá šelma rodu Mungos z indické oblasti),⁵⁸ Kalan (zool.

⁵⁴ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960-1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2005, s. 173.

⁵⁷ Tamtéž, s. 168.

⁵⁸ PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov* [online]. Praha: Academia, 1999 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

vydra mořská),⁵⁹ Pardál, Grizzli, Lvice, Grizzly II, Grizly, Vlček, Pard (1. pardál, 2. oslovení mezi trampy).⁶⁰

-226 Savci domácí:

Šedák+ (zvíře šedé barvy, zprav. šedý kuň),⁶¹ Pes.

-3 ROSTLINSTVO

-31 Stromy a keře:

Javor, Bříza.

-32 Byliny a houby:

Pomněnka, Růžovka (bot. muchomůrka načervenalá),⁶² Mateřídouška, Heřmáněk.

-33 Travniny, mech, porosty:

Bambus.

-34 Pěstované rostliny:

Tulipán, Meloun.

-36 Části rostlin:

Šiška, Špalek.

-4 VĚCI

-41 Příroda.

-411 Jevy přírodní, povětrnost apod.:

Hrom, Bóra (prudký studený vítr, oblast Jaderského a Černého moře),⁶³

Vítr.

-412 Oheň:

Jiskra.

-431 Půda, země, materiál (dříví, nerosty, kovy):

Zdrůbek (krátká a silná tříška, odštěpek),⁶⁴ Flint+ (archeolog. odrůda křemene).⁶⁵

---

⁵⁹ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Příruční slovník jazyka českého* [online]. Praha: Státní nakladatelství, 1935-1957 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁶⁰ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960-1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁶¹ Tamtéž.

⁶² Tamtéž.

⁶³ Tamtéž.

- 432 Nebeská tělesa:
Jitřenka, Merkur.
- 441 Pokrmy, potrava, nápoje:
Drobeček, Dorty.
- 442 Oděv, jeho části, látky, ozdoby:
Kazan+ (tkal. druh vlněného flanelu),⁶⁶ Mocasín, Bílejlabl (lajbl = zast. 1. vesta, 2. živůtek).⁶⁷
- 444 Náradí, pomůcky:
Šídlo+, Hoblík, Sekerečka, Fitinka (spojovací součástka, obv. se závitem).⁶⁸
- 445 Hudební nástroje, hry apod.:
Píšťalka.
- 447 Dopravní prostředky a jejich součásti:
Bejbina (expr. auto zn. Praga),⁶⁹ Sanitka.
- 451 Obydlí, zařízení, části staveb:
Maják, Duchna (velká, těžká peřina),⁷⁰ Stoleček.
- 48 Rozmanité věci a abstrakta:
Bublina, Prášek, Uzlovačka, Básnička, Cípek, Pipka (krátká dýmka),⁷¹
Kompas, Mydlinka, Indych (indigo, modré barvivo),⁷² Kulička.

-5 PŘEZDÍVKY PODLE MÍST

- 53 Přezdívky z vlastních místních jmen:
Amerika, Bystřina+.

---

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov* [online]. Praha: Academia, 1999 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁶⁶ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Příruční slovník jazyka českého* [online]. Praha: Státní nakladatelství, 1935-1957 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁶⁷ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960-1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁶⁸ PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov* [online]. Praha: Academia, 1999 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁶⁹ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960-1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁷⁰ *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2005, s. 72.

⁷¹ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Příruční slovník jazyka českého* [online]. Praha: Státní nakladatelství, 1935-1957 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁷² Tamtéž.

-6 VLASTNOSTI

- 61 Vzezření člověka:
Otyla+ (otylý = nadměrně tlustý),⁷³ Dlouhán, Lokna.
- 62 Barva pleti, vlasů:
Blondýna, Šedák+ (člověk mající šedé vlasy), Albín (jedinec mající nedostatek kožního barviva).⁷⁴
- 63 Povaha, povahové vlastnosti:
Stydlín+, Brepta, Kruťas, Smíšek.
- 64 Vady a nedostatky:
Nešika+, Šmidra (dial. šilhavec).⁷⁵
- 65 Různé vlastnosti:
Šťoura, Mazlík, Šikulka, Breptula, Bystřina+, Čilík, Čiluška.
- 66 Charakteristiky a víceslovné přezdívky:
Šedý vlk, Skautská babička, Bílý obláček, Šedý orel.

-7 OSTATNÍ JMÉNA

- 71 Abstrakta:
Čin, Zkáza, Barva, Azimut.
- 74 Číslovky:
Nula.

-8 RŮZNÉ JINÉ PŘEZDÍVKY

- 82 Přezdívky cizojazyčné:
Slim (angl. hubený, štíhlý), Fox (angl. liška), Nibowaka (ind. lesní moudrost), Felouw (angl. fellow = chlap, chlapák), Ursus (lat. medvěd).

5.1.2 Souhrn

V rámci výzkumu bylo pro generaci osob starších 60 let roztríděno 250 nejčtenějších přezdívek.

---

⁷³ *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2005, s. 255.

⁷⁴ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Příruční slovník jazyka českého* [online]. Praha: Státní nakladatelství, 1935–1957 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁷⁵ Tamtéž.

5.1.2.1 Obecné členění

Z Tab. 2 a Obr. 2 je zřejmé, že nejstarší generace členů Junáka využívá pro přezdívky zvláště názvy osob, tj. pojmenování podle povolání, rodinných vztahů, smyšlených postav či osobních jmen a hypokoristik. Mezi další hojně zastoupené typy patří kategorie (seřazeno sestupně): 2. Tělo, zvířata, 4. Věci, 6. Vlastnosti a 3. Rostlinstvo. Ostatní kategorie jsou užívány spíše ojediněle.

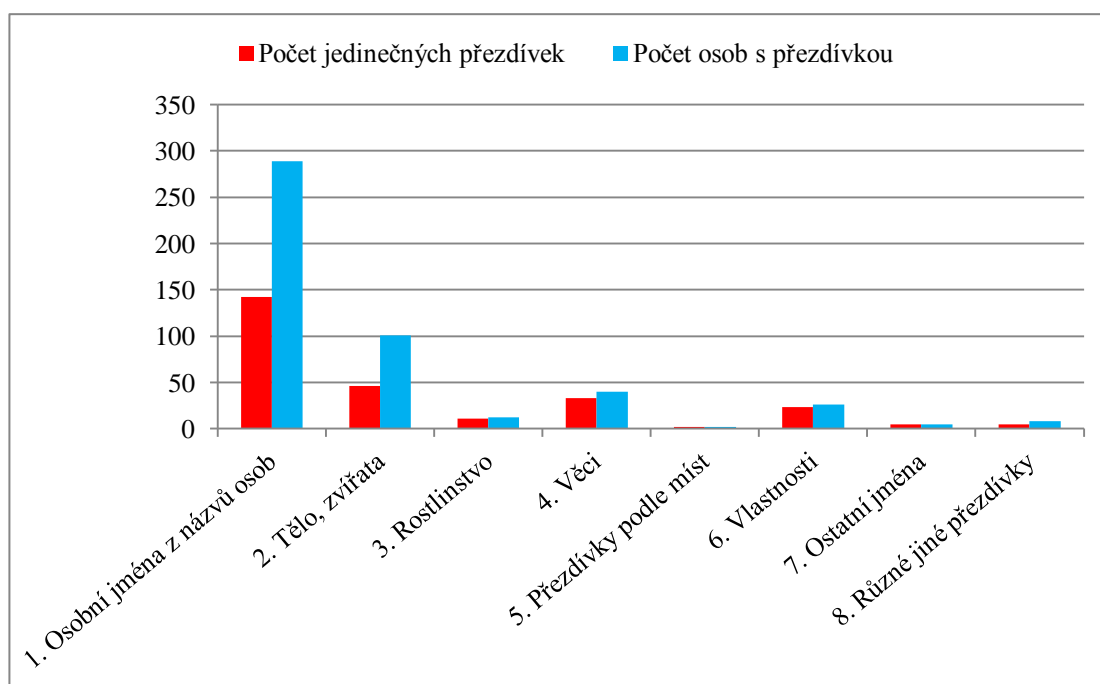
Při porovnání údajů (Tab. 2) ze sloupců Počet jedinečných přezdívek a Počet osob s přezdívkou si lze povšimnout, že se jednotlivé počty příliš neliší. Tento úkaz si vysvětlujeme tím, že osoby staršího věku jsou v Junáku registrovány zřídka, a proto se počet jedinečných přezdívek přibližuje počtu jejich uživatelů.

Tabulka 2: Rozložení přezdívek v jednotlivých skupinách – souhrn.

Skupina	Počet jedinečných přezdívek	Procentuální rozložení ⁷⁶	Počet osob s přezdívkou
1. Osobní jména z názvů osob	142	56,8 %	289
2. Tělo, zvířata	46	18,4 %	101
3. Rostlinstvo	11	4,4 %	12
4. Věci	33	13,2 %	40
5. Přezdívky podle míst	2	0,8 %	2
6. Vlastnosti	23	9,2 %	26
7. Ostatní jména	5	2 %	5
8. Různé jiné přezdívky	5	2 %	8

⁷⁶ Součet procentuálního rozložení jednotlivých skupin se nerovná 100 %, jelikož některé přezdívky jsou zařazeny do více skupin.

Obrázek 1: Rozložení přezdívek v jednotlivých skupinách – souhrn.

5.1.2.2 Skupiny

V rámci kategorie č. 1 Osobní jména z názvů osob (Tab. 3), která obsahuje **142 jedinečných přezdívek**, jsou hojně využívány přezdívky z osobních jmen, a to jak z osobních jmen domácích a zdomácnělých (mužských i ženských), tak z osobních jmen cizích (121 Přezdívky z osobních jmen mužských, 122 Přezdívky z osobních jmen ženských, 123 Přezdívky z osobních jmen cizích). U těchto číselných skupin, zahrnujících **58,5 %** z celkového počtu (**83 přezdívek**), je nutné znovu zdůraznit, že se v nich nemusí vyskytovat pouze pravé přezdívky. Tuto domněnku však kvůli zcela anonymizovanému materiálu nelze nijak potvrdit ani vyvrátit.

Další velice oblíbenou skupinou jsou přezdívky z názvů smyšlených, nadpřirozených a historických bytostí (1192 Bytosti smyšlené, nadpřirozené a historické), jež sdružuje **31 přezdívek**, tj. **21,8 %** z celkového počtu.

Ostatní skupiny, obsahující alespoň 1 přezdívkou, jsou užívány pouze výjimečně. Z celého počtu **141 přezdívek** patřících do kategorie č. 1 náleží těmto 11 skupinám pouhých **28 přezdívek**, což je **19,7 %**. Dominuje mezi nimi podskupina 118 Jména podle rodinných vztahů, věkových vrstev, která zaujímá **7 %**, ostatní skupiny nepřesahují **4 %**.

V nejstarší generaci uživatelů se nenacházejí žádné přezdívky ze skupin 115 Řemeslná povolání, zaměstnání, 116 Zemědělská povolání, 1191 Různé charakteristiky a 125 Přezdívky ze jmen obyvatelských.

Tabulka 3: Rozložení přezdívek v kategorii 1 Osobní jména z názvů osob.

1. Osobní jména z názvů osob			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
111	Páni a služebnictvo	5	6
112	Vojenství, strážní služba apod.	3	6
113	Škola a vzdělanci	2	3
114	Náboženství	2	6
115	Řemeslná povolání, zaměstnání	0	0
116	Zemědělská povolání	0	0
117	Lovectví apod.	3	5
118	Jména podle rodinných vtaů, věkových vrstev	10	16
1191	Různé charakteristiky	0	0
1192	Bytosti smyšlené, nadpřirozené a historické	31	76
121	Přezdívky z osobních jmen mužských (domácích i zdomácnělých)	37	79
122	Přezdívky z osobních jmen ženských (domácích i zdomácnělých)	25	47
123	Přezdívky z osobních jmen cizích	21	42
124	Přezdívky z národnostních, etnických jmen	3	3
125	Přezdívky ze jmen obyvatelských	0	0

Kategorie č. 2. Tělo, zvířata (Tab. 4) sdružuje **46 přezdívek** z celkového počtu 250 přezdívek, což činí **18,4 %**. Nejoblíbenějšími skupinami jsou přezdívky z živočišné říše, konkrétně nedomácí savci, ptáci a nižší živočichové (převážně hmyz), zabírají **80 %** této kategorie. Přezdívky podle ostatních tříd zvířat, tj. obojživelníků, plazů a domácích savců jsou spíše ojedinělé (**6,9 %**). Skupiny podle částí těla jak lidského, tak zvířecí (211 Části těla lidského a zvířecího, 213 Části zvířecího těla) sdružují **13,1 %** přezdívek.

Skupiny 212 Výměšky, 214 Tělesné nedostatky, nemoci a 223 Ryby nejsou v nejstarší generaci uživatelů zastoupeny vůbec.

Tabulka 4: Rozložení přezdivek v kategorii 2 Tělo, zvířata.

2. Tělo, zvířata			
Podskupina		Počet jedinečných přezdivek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
211	Části těla lidského a zvířecího	5	7
212	Výměšky	0	0
213	Části zvířecího těla	1	1
214	Tělesné nedostatky, nemoci	0	0
221	Nižší živočichové	8	12
222	Obojživelníci, plazi	1	2
223	Ryby	0	0
224	Ptáci	10	31
225	Savci nedomácí	19	46
226	Savci domácí	2	2

Třetí kategorie Rostlinstvo (Tab. 5) obsahuje **11 přezdivek** neboli **4,4%** z celkového počtu přezdivek. Žádná z využitých skupin výrazně nepřevyšuje ostatní. Skupiny 35 Rostliny, porosty obecně a 37 Nejasná jména neobsahují mezi nejčetnějšími přezdívkami jediný příklad.

Tabulka 5: Rozložení přezdivek v kategorii 3 Rostlinstvo.

3. Rostlinstvo			
Podskupina		Počet jedinečných přezdivek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
31	Stromy a keře	2	2
32	Byliny a houby	4	4
33	Traviny, mech, porosty	1	1
34	Pěstované rostliny	2	2
35	Rostliny, porosty obecně	0	0
36	Části rostlin	2	3
37	Nejasná jména	0	0

V rámci čtvrté kategorie Věci (Tab. 6), jež zahrnuje **33 přezdivek**, což je **13,2 %**, lze za nejčetnější skupinu považovat 48 Rozmanité věci a abstrakta, jež obsahuje **10 přezdivek** a sdružuje tak **30,3 %** přezdivek z této kategorie. Tato skupina je nehomogenní. Ostatní využitá skupiny jsou obsazeny téměř rovnoměrně. Nezastoupené

skupiny jsou 42 Svět smyšlený, 443 Zbraně, 446 Nádobý apod., 448 Odpadky, 452 Topení, osvětlení, čištění, 46 Zemědělství, lesnictví a 47 Peníze, mince.

Tabulka 6: Rozložení přezdivek v kategorii 4 Věci.

4. Věci			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
411	Jevy přírodní, povětrnost apod.	3	3
412	Oheň	1	1
42	Svět smyšlený	0	0
431	Půda, země, materiál	2	2
432	Nebeská tělesa	2	4
441	Pokrmy, potrava, nápoje	2	2
442	Oděv, jeho části, látky, ozdoby	3	3
443	Zbraně	0	0
444	Nářadí, pomůcky	4	5
445	Hudební nástroje, hry apod.	1	1
446	Nádobý apod.	0	0
447	Dopravní prostředky a jejich součásti	2	2
448	Odpadky	0	0
451	Obydlí, zařízení, části staveb	3	3
452	Topení, osvětlení, čištění	0	0
46	Zemědělství, lesnictví	0	0
47	Peníze, mince	0	0
48	Rozmanité věci a abstrakta	10	14

Pouze ojedinele je zastoupena kategorie č. 5 Přezdívky podle míst (Tab. 7), lze v ní nalézt pouhé **2 přezdívky**, což je **0,8 %** z celkového počtu. Tyto 2 přezdívky se nacházejí ve skupině 53 Přezdívky z vlastních místních jmen, ostatní skupiny nejsou vůbec využity.

Tabulka 7: Rozložení přezdívek v kategorii 5 Přezdívky podle míst.

5. Přezdívky podle míst			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
51	Místa v přírodě, půda, terénní útvary, cesty	0	0
52	Sídliště, budovy apod.	0	0
53	Přezdívky z vlastních místních jmen	2	2

54	Řeky	0	0
----	------	---	---

Kategorie č. 6 Vlastnosti (Tab. 8) je čtvrtou nejčetnější kategorií, zahrnuje **23 přezdívek**, tj. **9,2 %** ze všech přezdívek. Přezdívkou zastupují všechny skupiny a žádná z nich výrazněji nepřevyšuje ostatní.

Tabulka 8: Rozložení přezdívek v kategorii 6 Vlastnosti.

6. Vlastnosti			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
61	Vzezření člověka	3	3
62	Barva pleti, vlasů	3	3
63	Povaha, povahové vlastnosti	4	4
64	Vady a nedostatky	2	2
65	Různé vlastnosti	7	9
66	Charakteristiky a víceslovné přezdívkou	4	5

Sedmá kategorie Ostatní jména (Tab. 9) taktéž není hojně zastoupena, obsahuje **5 přezdívek**, což jsou **2 %**. Nejhojnější skupinou zahrnující **4 přezdívkou** z **5 (80 %)** je 71 Abstrakta. Zbylých **20 %** je obsaženo ve skupině 74 Číslovky. Skupiny 72 Tvary, 73 Pojmy množství, míry, 75 Časové pojmy, roční doby apod. a 76 Zvukové jevy nejsou zastoupeny vůbec.

Tabulka 9: Rozložení přezdívek v kategorii 7 Ostatní jména.

7. Ostatní jména			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
71	Abstrakta	4	4
72	Tvary	0	0
73	Pojmy množství, míry	0	0
74	Číslovky	1	1
75	Časové pojmy, roční doby apod.	0	0
76	Zvukové jevy	0	0

Kategorie 8 Různé jiné přezdívkou (Tab. 10) zahrnuje pouze **5 přezdívek (2 %)** ze skupiny 82 Přezdívkou cizojazyčné. Přezdívkou z této skupiny využívají v největší míře

anglický jazyk, dále pak **latinu** a **jazyk indiánský**. Skupiny 81 Citoslovce, rčení apod. a 83 Nezařazené nejsou v této generaci využity.

Tabulka 10: Rozložení přezdívek v kategorii 8 Různé jiné přezdívky.

8. Různé jiné přezdívky			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
81	Citoslovce, rčení apod.	0	0
82	Přezdívky cizojazyčné	5	8
83	Nezařazené	0	0

5.2 Přezdívky osob ve věku 30 až 60 let⁷⁷

V organizaci Junák – svaz skautů a skautek ČR bylo v roce 2012 registrováno celkem **5 506 osob** ve věku 30 až 60 let, z toho je **2 181 osob bez přezdívky⁷⁸** a **3 325 osob s přezdívkou**. V rámci této věkové kategorie je registrováno 2 255 jedinečných přezdívek, mezi těmito přezdívkami se však mohou taktéž nacházet takové, jež se liší pouze svým pravopisem, nikoliv významem.

Ve střední generaci nalezneme mezi deseti nejčtenějšími přezdívkami tyto:

1. Bobr (26x);
2. Medvěd (20x);
3. Ježek (16x);
4. Tom (15x);
5. Soptík (13x);
6. Lišák (11x);
- 7.–10. Grizzly, Bob, Smíšek, Pedro (10x).

5.2.1 Roztřídění skautských přezdívek

-1 OSOBNÍ JMÉNA Z NÁZVŮ OSOB

-11 Jména podle stavu, povolání apod.

-111 Páni a služebnictvo:

⁷⁷ Jedná se o přezdívky osob, které ke dni 7. června 2012 dosáhly minimálně 30 let, avšak dosud jim nebylo 60 let.

⁷⁸ Tento údaj nemusí být zcela přesný, jelikož vyplnění přezdívky při registraci je pouze dobrovolné, nikoli povinné.

Lady (dáma, paní).⁷⁹

-112 Vojenství, strážní služba apod.:

Šerif.

-113 Škola a vzdělanci:

Doktor, Hvězdář.

-114 Náboženství:

Šaman.

-115 Řemeslná povolání, zaměstnání:

Kutil.

-117 Lovectví apod.:

Stopař.

-118 Jména podle rodinných vztahů, věkových vrstev:

Dědek, Brácha, Taťka, Teta.

-1191 Různé charakteristiky:

Piráta.

-1192 Bytosti smyšlené, nadpřirozené a historické:

Soptík (TV seriál pro děti: Příhody dráčka Soptíka),⁸⁰ Akela (R. Kipling: Kniha džunglí), Kim (R. Kipling: Kim), Mája+ (TV seriál pro děti: Včelka Mája),⁸¹ Prófa (trpaslík z pohádky Sněhurka a sedm trpaslíků), Mauglí (R. Kipling: Kniha džunglí), Roy (J. Foglar: Hoši od Bobří řeky), Šmudla+ (trpaslík z pohádky Sněhurka a sedm trpaslíků), Ferda (O. Sekora: Ferda Mravenec), Akéla (R. Kipling: Kniha džunglí), Balů (R. Kipling: Kniha džunglí), Jerry (TV seriál pro děti: Tom a Jerry), Pišta (TV seriál pro děti: Pišta a Fišta),⁸² Skrblík+ (TV seriál pro děti: Kačeří příběhy), Tarzan (E. R. Burroughs: cyklus knih o Tarzanovi), Monty (britská komediální skupina Monty Python), Gandalf (J. R. R. Tolkien: Pán prstenů), Fík (TV seriál pro děti:

---

⁷⁹ *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2005, s. 159.

⁸⁰ Příhody dráčka Soptíka. In: *Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. 2001-2012 [cit. 2012-06-19]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/film/191229-prihody-dracka-soptika/>

⁸¹ Včelka Mája. In: *Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. 2001-2012 [cit. 2012-06-19]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/film/113304-vcelka-maja/>

⁸² Pišta a Fišta. In: *Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. 2001-2012 [cit. 2012-06-19]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/film/69260-pista-a-fista/>

Maxipes Fík), Sněhurka, Kid (Ch. Chaplin: Kid), Čert, Wabi (Wabi Daněk – zpěvák), Balú (R. Kipling: Kniha džunglí), Rakša (démon ve staroindické mytologii),⁸³ Rumcajs (V. Čtvrtek: Rumcajs), Coudy (TV seriál: Krok za krokem), Skippy (TV seriál: Skippy), Hardy (dvojice komiků: Laurel a Hardy), Koumák+ (TV seriál pro děti: Šmoulové), Hejkal (lesní strašidlo),⁸⁴ Bobeš (divadelní hra: Němý Bobeš), Džin+ (duch v orientálních náboženských předstávách a pohádkách), Yetti (sněžný muž), Bludička (světélko nad bažinou),⁸⁵ Čochtan (divadelní hra: Divotvorný hrnec), Tichošlápek (J. K. Rowlingová: Harry Potter), Bimbo (slon), Pifík (komiksová postava v časopise ABC), Rychlonožka (J. Foglar: Rychlé Šípy), Baghíra (R. Kipling: Kniha džunglí), Amazonka+ (bájný kmen bojovných Amazonek, které sídlily na břehu Černého moře),⁸⁶ Permoník (důlní n. skalní skřítek),⁸⁷ Tapin (J. Foglar: Devadesátka pokračuje), Šemík, Bivoj.

-12 Přezdívky z osobních jmen vlastních.

-121 Přezdívky z osobních jmen mužských (domácích i zdomácnělých):

Tom, Bob, Robin, Honza, Pája+, Dan, Miki, Mart'a+, Pepa, Jura, Sam, Míra+, Jéňa, Miky, Olda, Viki+, Milan, Bohouš, Pavel, Kája+, Honzík, Béd'a, Míša+, Mára, Bobo, Lud'a+, Mireček, Vašek, Alík, Čenda, Kulda+, Karel, Mates, Lukáš, Albert, Matěj, Šimi, Mart'an+, Václav, Kryštof.

-122 Přezdívky z osobních jmen ženských (domácích i zdomácnělých):

Ája, Pája+, Mája+, Káča, Mart'a+, Dáša, Jája, Majka, Ali, Viki+, Andy, Efka, Hanka, Vendy, Kája+, Míša+, Iva, Lud'a+, Máša, Renča, Bobina, Kačka, Evík, Věrka, Liba, Rozárka, Miška, Nika.

-123 Přezdívky z osobních jmen cizích:

---

⁸³ *Encyklopedie Diderot: všechno, co potřebujete vědět* [online]. Praha: Diderot, 1999 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁸⁴ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960-1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁸⁵ *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2005, s. 32.

⁸⁶ PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov* [online]. Praha: Academia, 1999 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁸⁷ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960-1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

Pedro, Riki, Ben, Joe, Bill, Peggy, John, Fred, Dick, José, Beny, Johnny, Sandy, Charlie, Teddy, George, Jean, Davy, Sten, Frenky, Vasil, Harry.

-124 Přezdívký z národnostních, etnických jmen:

Čínan, Indy.

-125 Přezdívký ze jmen obyvatelských:

Mart'an+ (obyvatel planety Marsu).⁸⁸

-2 TĚLO, ZVÍŘATA

-211 Části těla lidského a zvířecího:

Zub, Kost'a, Fousek.

-213 Části zvířecího těla:

Pírko, Sosák.

-22 Zvířectvo.

-221 Nižší živočichové:

Beruška, Šnek, Píd'a, Komár, Cvrček, Chroust, Píd'alka, Motejl.

-222 Obojživelníci, plazi:

Ještěrka, Žabák, Želva, Čolek, Skokan, Kobra, Pulec, Ještěr, Žába.

-223 Ryby:

Kapr.

-224 Ptáci:

Sojka, Datel, Sokol, Kiwi+ (nelétavý pták), Sova, Havran, Orel.

-225 Savci nedomáci:

Bobr, Medvěd, Ježek, Lišák, Grizzly, Vlk, Mamut, Myšák, Jezevec, Myška, Veverka, Méd'a, Mýval, Krtek, Liška, Svišť, Lasička, Netopýr, Klokan, Bizon, Kamzík, Rys, Šakal, Zajíc, Žirafa, Tuleň, Hroch, Lachtan, Králík, Křeček, Veverčák.

-226 Savci domácí:

Macek+ (expr. kocour, kočka),⁸⁹ Kozel, Číča.

-3 ROSTLINSTVO

---

⁸⁸ Tamtéž.

⁸⁹ Tamtéž.

- 32 Byliny a houby:
Borůvka.
- 33 Travniny, mech, porosty:
Rákos.
- 34 Pěstované rostliny:
Kiwi+ (ovoce), Kaktus.
- 35 Rostliny, porosty obecně:
Kytka, Bylinka.
- 36 Části rostlin:
Šiška.

-4 VĚCI

- 41 Příroda.
- 411 Jevy přírodní, povětrnost apod.:
Blesk.
- 432 Nebeská tělesa:
Sluníčko, Jitřenka, Severka.
- 441 Pokrmy, potrava, nápoje:
Drobek, Piškot, Džin+ (destilát z jalovcových bobulí a aromatických látek).⁹⁰
- 442 Oděv, jeho části, látky, ozdoby:
Zip, Tkanička.
- 443 Zbraně:
Šíp, Šipka.
- 444 Náradí, pomůcky:
Stoupa (jednoduché strojní zařízení užívané dříve na drcení materiálu tlučením),⁹¹ Sekerka, Šroubek.
- 445 Hudební nástroje, hry apod.:
Rolnička.

---

⁹⁰ PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov* [online]. Praha: Academia, 1999 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁹¹ *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2005, s. 416.

-48 Rozmanité věci a abstrakta:
Radar, Uzel, Uzlík, Bidlo, Špunt, Pytlík, Střelka.

-5 PŘEZDÍVKY PODLE MÍST

-54 Řeky:
Amazonka+.

-6 VLASTNOSTI

-61 Vzezření člověka:
Macek+ (nář. velký vyspělý hoch n. silný, obtloustlý muž),⁹² Prcek,
Dlouhán, Borek, Máca, Kulda+.

-62 Barva pleti, vlasů:
Černoška.

-63 Povaha, povahové vlastnosti:
Smíšek, Drsnák.

-64 Vady a nedostatky:
Šmudla+, Skrblík+, Pajda, Lenora (expr. lenost),⁹³ Bubla
(pravděpodobně od bublák, tj. ob. expr. bručivý člověk; bručoun, brbla;
mrzout, morous).⁹⁴

-65 Různé vlastnosti:
Šikula, Koumák+, Koumes.

-66 Charakteristiky a víceslovné přezdívky:
Šedý Vlč.

-7 OSTATNÍ JMÉNA

-71 Abstrakta:
Bída.

-73 Pojmy množství, míry:
Míra+.

---

⁹² HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960-1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁹³ Tamtéž.

⁹⁴ Tamtéž.

-8 RŮZNÉ JINÉ PŘEZDÍVKY

-83 Nezařazené:
Uďa, Duli.⁹⁵

5.2.2 Souhrn

Při výzkumu generace osob ve věku 30 až 60 let bylo využito 250 nejčastěji užívaných jedinečných přezdivek.

5.2.2.1 Obecné členění

Údaje z Tab. 11 a Obr. 2 vypovídají o tom, že členové Junáka ve věku 30 až 60 let využívají pro své přezdívky nejčastěji ty podle osobních jmen z názvů osob. Dalšími četnými skupina jsou (seřazeno sestupně): 2 Tělo, zvířata; 4 Věci, 6 Vlastnosti a 3 Rostlinstvo. Ostatní skupiny jsou využívány spíše ojediněle.

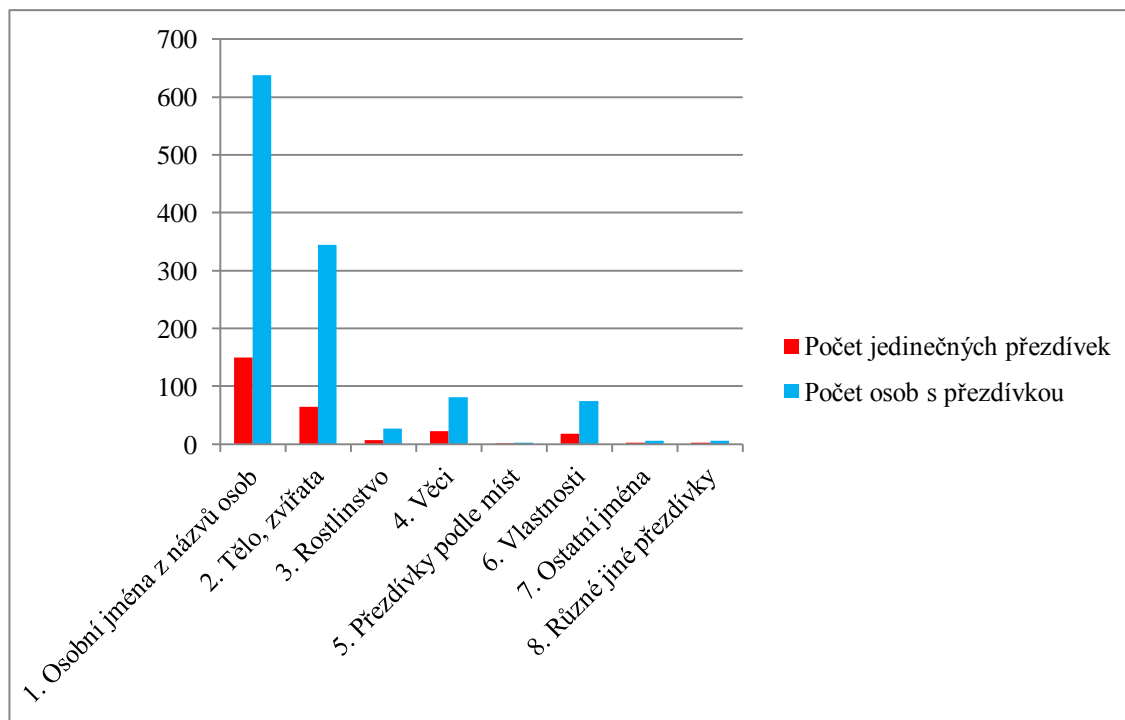
Takovéto rozložení přezdívek je stejné jako u nejstarší generace, avšak přece jen pozorujeme jistou změnu, kterou je nárůst osob užívajících 250 nejčtenějších přezdívek, a to až na dvojnásobek. U osob starších 60 let se jednalo o pouhých 481 členů (viz Tab. 2), kdežto u této věkové kategorie je to již **1 176 členů**.

Tabulka 11: Rozložení přezdívek v jednotlivých skupinách – souhrn.

Skupina	Počet jedinečných přezdívek	Procentuální rozložení	Počet osob s přezdívkou
1. Osobní jména z názvů osob	150	60 %	638
2. Tělo, zvířata	64	25,6 %	344
3. Rostlinstvo	7	2,8 %	27
4. Věci	22	8,8 %	81
5. Přezdívky podle míst	1	0,4 %	2
6. Vlastnosti	18	7,2 %	74
7. Ostatní jména	2	0,8 %	6
8. Různé jiné přezdívky	2	0,8 %	6

Obrázek 2: Rozložení přezdívek v jednotlivých skupinách – souhrn.

⁹⁵ Pravděpodobně se bude jednat o hypokoristika, avšak nelze to nijak potvrdit.

5.2.2.2 Skupiny

Kategorie č. 1 (Tab. 12) sdružuje **60 %** všech příjmení v této generaci (**150 příjmení**). Skupinou s nejvíce příjmeními je 1192 Bytosti smyšlené, nadpřirozené a historické (**45 příjmení, 30 %**), následována skupinami: 121 Příjmení z osobních jmen mužských (**40 příjmení, 26,7 %**), 122 Příjmení z osobních jmen ženských (**28 příjmení, 18,7 %**), 123 Příjmení z osobních jmen cizích (**22 příjmení, 14,7 %**). Zbýlých necelých **10 %** zastupují zbylé skupiny s výjimkou skupiny 116 Zemědělská povolání, jež není zastoupena vůbec.

Tabulka 12: Rozložení příjmení v kategorii 1 Osobní jména z názvů osob.

1. Osobní jména z názvů osob			
Podskupina		Počet jedinečných příjmení	Počet osob s příjmením
Ozn.	Název		
111	Páni a služebnictvo	1	2
112	Vojenství, strážní služba apod.	1	4
113	Škola a vzdělanci	2	13
114	Náboženství	1	5
115	Řemeslná povolání, zaměstnání	1	2
116	Zemědělská povolání	0	0
117	Lovectví apod.	1	7
118	Jména podle rodinných vtaů, věkových vrstev	4	18

1191	Různé charakteristiky	1	4
1192	Bytosti smyšlené, nadpřirozené a historické	45	195
121	Přezdívky z osobních jmen mužských (domácích i zdomácnělých)	40	169
122	Přezdívky z osobních jmen ženských (domácích i zdomácnělých)	28	110
123	Přezdívky z osobních jmen cizích	22	100
124	Přezdívky z národnostních, etnických jmen	2	7
125	Přezdívky ze jmen obyvatelských	1	2

V kategorii č. 2 Tělo, zvířata (Tab. 13; **64 přezdívek, 25,6 %**) zcela převažuje skupina 225 Savci nedomáci, jež sdružuje **48,4 %** přezdívek této kategorie (**31 přezdívek**). Dalšími již méně četnými skupinami jsou: 222 Obojživelníci, plazi (**9 přezdívek, 14,1 %**), 221 Nižší živočichové (**8 přezdívek, 12,5 %**) a 224 Ptáci (**7 přezdívek, 10,9 %**). Ostatní skupiny nepřesahují četností **5 %**. Skupiny 212 Výměšky a 214 Tělesné nedostatky, nemoci nejsou užívány.

Tabulka 13: Rozložení přezdívek v kategorii 2 Tělo, zvířata.

2. Tělo, zvířata			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
211	Části těla lidského a zvířecího	3	13
212	Výměšky	0	0
213	Části zvířecího těla	2	5
214	Tělesné nedostatky, nemoci	0	0
221	Nižší živočichové	8	31
222	Obojživelníci, plazi	9	38
223	Ryby	1	3
224	Ptáci	7	33
225	Savci nedomáci	31	206
226	Savci domácí	3	15

Přezdívky v kategorii č. 3 Rostlinstvo (Tab. 14; **7 přezdívek, 2,8 %**) jsou rozmístěny rovnoměrně, tj. žádná ze skupin výrazněji nepřevyšuje ostatní. Skupiny 31 Stromy a keře a 37 Nejasná jména nejsou zastoupeny.

Tabulka 14: Rozložení přezdivek v kategorii 3 Rostlinstvo.

3. Rostlinstvo			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
31	Stromy a keře	0	0
32	Byliny a houby	1	9
33	Traviny, mech porosty	1	3
34	Pěstované rostliny	2	7
35	Rostliny, porosty obecně	2	6
36	Části rostlin	1	2
37	Nejasná jména	0	0

Kategorie č. 4 Věci (Tab. 15; **22 přezdívek, 8,8 %**) využívá z celkových 18 skupin pouhých 8, a to (seřazeno sestupně): 48 Rozmanité věci a abstrakta (**7 přezdívek, 31,8 %**), 432 Nebeská tělesa (**3 přezdívkou, 13,6 %**), 441 Pokrmy, potrava, nápoje (**3 přezdívkou, 13,6 %**), 444 Nářadí, pomůcky (**3 přezdívkou, 13,6 %**), 442 Oděv, jeho části, látky, ozdoby (**2 přezdívkou, 9,1 %**), 443 Zbraně (**2 přezdívkou, 9,1 %**), 411 Jevy přírodní, povětrnost apod. (**1 přezdívkou, 4,6 %**), 445 Hudební nástroje, hry apod. (**1 přezdívkou, 4,6 %**). Ostatní skupiny nejsou zastoupeny.

Tabulka 15: Rozložení přezdívek v kategorii 4 Věci.

4. Věci			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
411	Jevy přírodní, povětrnost apod.	1	6
412	Oheň	0	0
42	Svět smyšlený	0	0
431	Půda, země, materiál	0	0
432	Nebeská tělesa	3	14
441	Pokrmy, potrava, nápoje	3	13
442	Oděv, jeho části, látky, ozdoby	2	6
443	Zbraně	2	5
444	Nářadí, pomůcky	3	9
445	Hudební nástroje, hry apod.	1	2
446	Nádoby apod.	0	0
447	Dopravní prostředky a jejich součásti	0	0
448	Odpadky	0	0
451	Obydlí, zařízení, části staveb	0	0
452	Topení, osvětlení, čištění	0	0
46	Zemědělství, lesnictví	0	0
47	Peníze, mince	0	0

Kategorie č. 5 Přeřdívky podle míst (Tab. 16) zahrnuje pouze **jedinou přeřdívku** ve skupině 54 Řeky, což je **0,4 %** z celkového počtu. Ostatní skupiny – 51 Místa v přírodě, půda, terénní útvary, cesty; 52 Sídliště, budovy apod.; 53 Přeřdívky z vlastních místních jmen – nejsou zastoupeny vůbec.

Tabulka 16: Rozložení přeřdívek v kategorii 5 Přeřdívky podle míst.

5. Přeřdívky podle míst			
Podskupina		Počet jedinečných přeřdívek	Počet osob s přeřdívkou
Ozn.	Název		
51	Místa v přírodě, půda, terénní útvary, cesty	0	0
52	Sídliště, budovy apod.	0	0
53	Přeřdívky z vlastních místních jmen	0	0
54	Řeky	1	2

V kategorii č. 6 Vlastnosti (Tab. 17; **18 přeřdívek, 7,2 %**) jsou zastoupeny veškeré skupiny, žádná z nich výrazněji nepřevyšuje ty ostatní. Rozložení přeřdívek ve skupinách je následující (seřazeno sestupně): 61 Vzezření člověka (**6 přeřdívek, 33,4 %**), 64 Vady a nedostatky (**5 přeřdívek, 27,8 %**), 65 Různé vlastnosti (**3 přeřdívky, 16,7 %**), 63 Povaha, povahové vlastnosti (**2 přeřdívky, 11,1 %**), 62 Barva pleti, vlasů (**1 přeřdívkou, 5,5 %**), 66 Charakteristiky a víceslovné přeřdívky (**1 přeřdívkou, 5,5 %**).

Tabulka 17: Rozložení přeřdívek v kategorii 6 Vlastnosti.

6. Vlastnosti			
Podskupina		Počet jedinečných přeřdívek	Počet osob s přeřdívkou
Ozn.	Název		
61	Vzezření člověka	6	27
62	Barva pleti, vlasů	1	2
63	Povaha, povahové vlastnosti	2	12
64	Vady a nedostatky	5	20
65	Různé vlastnosti	3	10
66	Charakteristiky a víceslovné přeřdívky	1	3

Kategorie č. 7 Ostatní jména (Tab. 18) je užívána spíše výjimečně, obsahuje pouhé **2 přezdívky (0,8 %)** ve skupinách 71 Abstrakta a 73 Pojmy množství, míry. Ostatní skupiny – 72 Tvary, 74 Číslovky, 75 Časové pojmy, roční doby apod., 76 Zvukové jevy – nejsou vůbec využity.

Tabulka 18: Rozložení přezdívek v kategorii 7 Ostatní jména.

7. Ostatní jména			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
71	Abstrakta	1	2
72	Tvary	0	0
73	Pojmy množství, míry	1	4
74	Číslovky	0	0
75	Časové pojmy, roční doby apod.	0	0
76	Zvukové jevy	0	0

V kategorii č. 8 Různé jiné přezdívky (Tab. 19) se nacházejí jen **2 přezdívky**, jež se nepodařilo blíže určit. Jedná se o přezdívky Ud'a a Duli, jsou tak zařazeny do skupiny 83 Nezařazené. Ostatní skupiny – 81 Citoslovce, rčení apod.; 82 Přezdívky cizojazyčné – nejsou v této generaci užívány.

Tabulka 19: Rozložení přezdívek v kategorii 8 Různé jiné přezdívky.

8. Různé jiné přezdívky			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
81	Citoslovce, rčení apod.	0	0
82	Přezdívky cizojazyčné	0	0
83	Nezařazené	2	6

5.3 Přezdívky osob mladších 30 let⁹⁶

V nejmladší generaci organizace Junák – svaz skautů a skautek ČR bylo v roce 2012 registrováno celkem **40 255 osob**, z toho **24 272 osob bez přezdívky** a **15 953 osob s přezdívkou**. Jedinečných přezdívek je zapsáno **6 992**, některé z nich se však mohou lišit pouze svým pravopisem.

V této generaci je třeba brát zřetel na přísun nových členů, kteří do skautingu přicházejí většinou bez přezdívky, již získávají až delším působením ve skautingu.

⁹⁶ Jedná se o přezdívky osob, které ke dni 7. června 2012 dosud nedosáhly 30 let.

Tímto způsobem je možné vysvětlit tak velký rozdíl mezi osobami s přezdívkou a bez přezdívky.

Mezi deset nejčtenějších přezdívek nejmladší generace patří:

1. Veverka (100x);
2. Beruška (73x);
3. Myška (69x);
4. Klíště (66x);
5. Smíšek (57x);
6. Májka (55x);
7. Cvrček (52x);
8. Kiki (51x);
9. Krtek (49x);
10. Pája (48x).

5.3.1 Roztřídění skautských přezdívek

-1 OSOBNÍ JMÉNA Z NÁZVŮ OSOB

-11 Jména podle stavu, povolání apod.

-113 Škola a vzdělanci:

Doktor.

-115 Řemeslná povolání, zaměstnání:

Kutil.

-117 Lovectví apod.:

Stopař.

-1191 Různé charakteristiky:

Piráta.

-1192 Bytosti smyšlené, nadpřirozené a historické:

Májka+ (TV seriál pro děti: Včelka Májka), Skřítek, Šmudla+ (trpaslík z pohádky Sněhurka a sedm trpaslíků), Jerry (TV seriál pro děti: Tom a Jerry), Šmoula (TV seriál pro děti: Šmoulové), Ferda (O. Sekora: Ferda Mravenec), Drak, Čertík, Pipi (A. Lindgrenová: Pipi dlouhá punčocha), Mauglí (R. Kipling: Kniha džunglí), Brouček+ (J. Karafiát: Broučci), Karkulka, Frodo (J. R. R. Tolkien: Pán Prstenů), Prófa, Šmoulinka (TV

seriál pro děti: Šmoulové), Dráček, Cipísek (V. Čtvrtek: Rumcajs), Čert, Fík (TV seriál pro děti: Maxipes Fík), Čmelda+ (TV seriál pro děti: Příběhy včelích medvídků), Kuky (český film Hledá se Kuky), Koumák+ (TV seriál pro děti: Šmoulové), Upír, Hejkal (lesní strašidlo)⁹⁷, Monty (britská komediální skupina Monty Python), Tarzan (E. R. Burroughs: cyklus knih o Tarzanovi), Trpaslík, Šotek (domácí skřítek), Škubánek+ (TV seriál pro děti: Káťa a Škubánek), Amazonka+.

-12 Přezdívky z osobních jmen vlastních.

-121 Přezdívky z osobních jmen mužských (domácích i zdomácnělých):

Pája+, Honza, Kuba, Tom, Kája+, Mates, Míša+, Vojta, Ondra, Mart'an+, Jenda, Miki, Honzík, Luky, Dan, Viki+, Pěťa+, Pepa, Bob, Miky, Sam, Peťa+, Jirka, Vašek, Fanda, Maty, Matěj, Adam, Mart'a+, Tomík, Tonda, Janek, David, Robin, Jára, Marek, Martin, Mára, Šimon, Max, Vítek, Filip.

-122 Přezdívky z osobních jmen ženských (domácích i zdomácnělých):

Mája+, Kiki, Pája+, Kája+, Míša+, Anička, Ája, Jája, Majda, Terka, Verča, Káťa, Andy, Viki+, Kačka, Pěťa+, Amálka, Bára, Peťa+, Zuzka, Lucka, Barča, Miška, Mart'a+, Nika, Julča, Máňa, Eliška, Týna, Áďa, Vendy, Maky, Danča, Rozárka, Žofka.

-123 Přezdívky z osobních jmen cizích:

Harry, Johny, Pedro.

-123 Přezdívky ze jmen obyvatelských:

Mart'an+ (obyvatel planety Marsu).⁹⁸

-2 TĚLO, ZVÍŘATA

-211 Části těla lidského a zvířecího:

Zoubek, Očko, Zub.

-213 Části zvířecího těla:

Ťapka, Pírko, Tesák.

---

⁹⁷ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960-1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

⁹⁸ Tamtéž.

- 22 Zvířectvo.
- 221 Nižší živočichové:
  - Beruška, Klíště, Cvrček, Včelka, Šídlo+ (podřád vážek), Šnek, Mravenec, Pavouk, Žížala, Píďa, Motýlek, Brouček+, Čmelák, Komár, Čmelda+, Blecha, Vážka.
- 222 Obojživelníci, plazi:
  - Žabka, Želva, Ještěrka, Skokan, Rosnička, Dino, Žabák, Žába.
- 223 Ryby:
  - Rybka, Žralok, Štika, Rybička.
- 224 Ptáci:
  - Sojka, Orel, Tučňák, Papoušek, Sokol, Sova, Kiwi+ (nelétavý pták), Kačer, Datel, Racek, Káně, Kukačka.
- 225 Savci nedomáci:
  - Veverka, Myška, Krtek, Liška, Křeček, Medvěd, Ježek, Bobr, Myšák, Tygr, Méd'a, Lišák, Králík, Panda, Sysel, Kamzík, Zajíc, Žirafa, Delfín, Mamut, Lachtan, Vlk, Lev, Rys, Zajda, Tuleň, Vydra, Opičák, Zebra, Mýval, Opička, Gepard, Veverčák, Hroch, Sluně, Lviče, Tygřík, Jelen, Netopýr, Klokán, Morče, Grizzly, Srnka, Lasička.
- 226 Savci domácí:
  - Kuře, Kotě, Štěně, Koník, Kocour.

-3 ROSTLINSTVO

- 31 Stromy a keře:
  - Oříšek.
- 32 Byliny a houby:
  - Borůvka, Fialka, Pampeliška, Malina, Hříbek, Pomněnka, Jahůdka.
- 34 Pěstované rostliny:
  - Kiwi+ (ovoce), Burák, Rajče.
- 36 Části rostlin:
  - Šiška, Tříška.

-4 VĚCI

- 41 Příroda:
- 411 Jevy přírodní, povětrnost apod.:
Blesk, Vlnka.
- 432 Nebeská tělesa:
Sluníčko, Hvězdička.
- 441 Pokrmy, potrava, nápoje:
Piškot, Řízek, Drobek, Kečup, Lentilka, Žužu, Koblížek, Škubánek+.
- 442 Oděv, jeho části, látky, ozdoby:
Kecka, Tkanička, Kulíšek, Zip, Bebe (značka sušenek), Kulich.
- 444 Náradí, pomůcky:
Šídlo+.
- 445 Hudební nástroje, hry apod.:
Píšťalka.
- 447 Dopravní prostředky a jejich součásti:
Rychlík (druh rychlého vlaku).
- 48 Rozmanité věci a abstrakta:
Bublina, Radar, Rádio, Špunt, Uzlík, Jojo, Sirka, Padák, Pastelka, Kulička, Smajlík (grafický symbol složený obvykle z interpunkčních nebo speciálních znaků, jež vyjadřuje pisatelovu náladu, postoj či emoce)⁹⁹, Uzel.

-5 PŘEZDÍVKY PODLE MÍST

- 54 Řeky:
Amazonka+.

-6 VLASTNOSTI

- 61 Vzezření člověka:
Prcek, Pískle, Máca.
- 63 Povaha, povahové vlastnosti:
Smíšek.

---

⁹⁹ Emotikon. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-07-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Emotikon>

-64 Vady a nedostatky:

Šmudla+.

-65 Různé vlastnosti:

Šíkula, Brepta, Koumák+, Kecal.

5.3.2 Souhrn

Během výzkumu bylo v generaci osob mladších 30 let roztríděno 250 nejčtenějších přezdivek.

5.3.2.1 Obecné členění

Z výzkumu vyplynulo, že nejmladší generace uživatelů má repertoár přezdivek oproti ostatním generacím omezenější (Tab. 20, Obr. 3). Sémantické kategorie však používá stejné. Nejčtenější kategorií je kategorie 1 Osobní jména z názvů osob, dále pak (seřazeno sestupně): 2 Tělo, zvířata, 4 Věci, 3 Rostlinstvo, 6 Vlastnosti. 5 Přezdívky podle míst zastupují pouze jednu přezdívku, ostatní kategorie nejsou využity vůbec.

Zajímavým úkazem u této generace je rozložení přezdivek podle počtu jejich uživatelů. Zde je zřejmé, že přezdívky ze skupin 1 a 2 zcela převyšují ostatní, využívá je totiž **82,8 % uživatelů**.

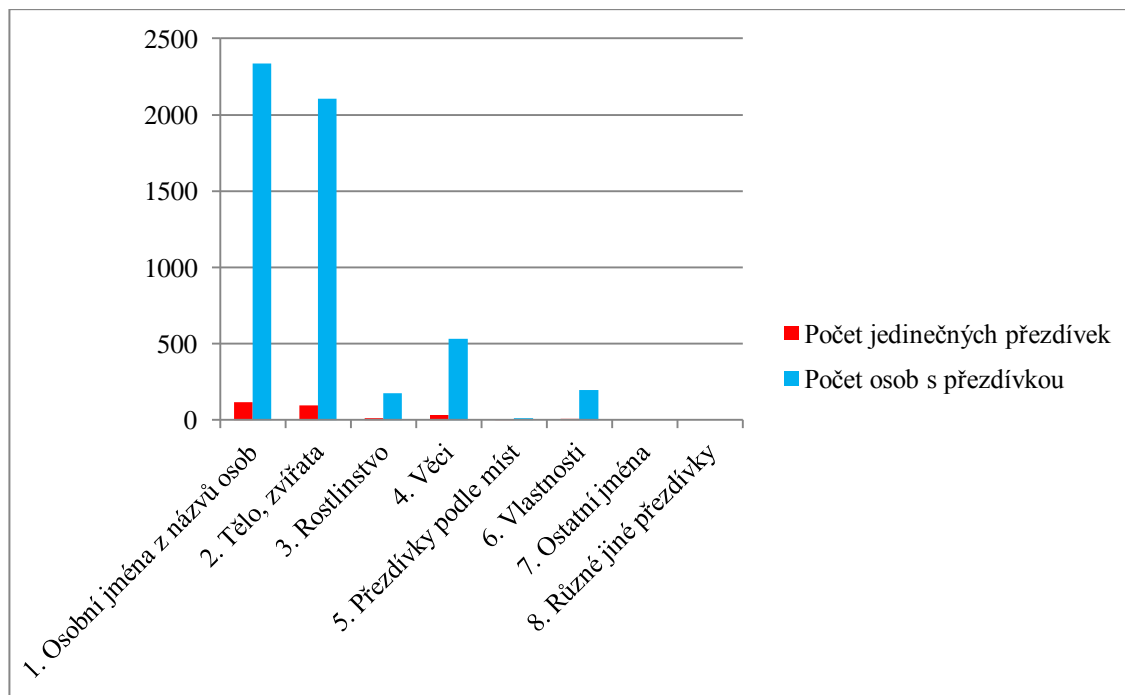
I u této věkové kategorie pozorujeme nárůst počtu uživatelů nejčtenějších přezdivek, oproti starším generacím (osoby starší 60 let – 481 uživatelů; osoby ve věku 30 až 60 let – 1 176 uživatelů) sdružuje nejmladší generace o mnoho více uživatelů, a to **5 307**.

Tabulka 20: Rozložení přezdivek v jednotlivých skupinách – souhrn.

Skupina	Počet jedinečných přezdivek	Procentuální rozložení	Počet osob s přezdívkou
1. Osobní jména z názvů osob	115	46 %	2337
2. Tělo, zvířata	96	38,4 %	2103
3. Rostlinstvo	13	5,2 %	174
4. Věci	33	13,2 %	531
5. Přezdívky podle míst	1	0,4 %	10
6. Vlastnosti	9	3,6 %	198
7. Ostatní jména	0	0 %	0
8. Různé jiné přezdívky	0	0 %	0

Obrázek 3: Rozložení přezdivek v jednotlivých skupinách – souhrn.

5.3.2.2 Skupiny

V kategorii č. 1 Osobní jména z názvů osob (Tab. 21; **115 přezdivek, 46 %**) se většina přezdivek (105 ze 113) nachází pouze ve třech nejčetnějších skupinách, jimiž jsou: 121 Přezdívky z osobních jmen mužských (**42 přezdivek, 36,5 %**), 122 Přezdívky z osobních jmen ženských (**35 přezdivek, 30,4 %**) a 1192 Bytosti smyšlené, nadpřirozené (**30 přezdivek, 26,1 %**). Zbylých 8 přezdivek se nachází v těchto skupinách: 123 Přezdívky z osobních jmen cizích (**3 přezdívky**), 113 Škola a vzdělanci (**1 přezdívka**), 115 Řemeslná povolání, zaměstnání (**1 přezdívka**), 117 Lovectví apod. (**1 přezdívka**), 1192 Různé charakteristiky (**1 přezdívka**) a 125 Přezdívky ze jmen obyvatelských (**1 přezdívky**). Ostatní skupiny nejsou zastoupeny.

Tabulka 21: Rozložení přezdivek v kategorii 1 Osobní jména z názvů osob.

1. Osobní jména z názvů osob			
Podskupina		Počet jedinečných přezdivek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
111	Páni a služebnictvo	0	0
112	Vojenství, strážní služba apod.	0	0
113	Škola a vzdělanci	1	12
114	Náboženství	0	0

115	Řemeslná povolání, zaměstnání	1	10
116	Zemědělská povolání	0	0
117	Lovectví apod.	1	15
118	Jména podle rodinných vtaů, věkových vrstev	0	0
1191	Různé charakteristiky	1	25
1192	Bytosti smyšlené, nadpřirozené	30	579
121	Přezdívky z osobních jmen mužských (domácích i zdomácnělých)	42	878
122	Přezdívky z osobních jmen ženských (domácích i zdomácnělých)	35	745
123	Přezdívky z osobních jmen cizích	3	45
124	Přezdívky z národnostních, etnických jmen	0	0
125	Přezdívky ze jmen obyvatelských	1	28

V kategorii č. 2 Tělo, zvířata (Tab. 22; **96 přezdívek, 38,4 %**) výrazně převažuje skupina 225 Savci nedomáci se **44 přezdívkami**, což **45,8 %** veškerých přezdívek v této kategorii. Dále jsou zastoupeny tyto skupiny (seřazeno sestupně): 221 Nižší živočichové (**17 přezdívek, 17,7 %**), 224 Ptáci (**12 přezdívek, 12,5 %**), 222 Obojživelníci, plazi (**8 přezdívek, 8,3 %**), 226 Savci domáci (**5 přezdívek, 5,2 %**), 223 Ryby (**4 přezdívkou, 4,1 %**), 211 Části těla lidského a zvířecího (**3 přezdívkou, 3,1 %**) a 213 Části zvířecího těla (**3 přezdívkou, 3,1 %**). Opět nejsou užívány žádné přezdívkou ze skupin 212 Výměšky a 214 Tělesné nedostatky, nemoci.

Tabulka 22: Rozložení přezdívek v kategorii 2 Tělo, zvířata.

2. Tělo, zvířata			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
211	Části těla lidského a zvířecího	3	46
212	Výměšky	0	0
213	Části zvířecího těla	3	35
214	Tělesné nedostatky, nemoci	0	0
221	Nižší živočichové	17	449
222	Obojživelníci, plazi	8	170
223	Ryby	4	54
224	Ptáci	12	204
225	Savci nedomáci	44	1059

Nejčetnější skupinou v kategorii 3 Rostlinstvo (Tab. 22; **13 přezdívek, 5,2 %**) je skupina 32 Byliny a houby, jež sdružuje **7 přezdívek** neboli **53,8 %**. Zbylé přezdívky se nacházejí v těchto skupinách: 34 Pěstované rostliny (**3 přezdívky, 23,1 %**), 36 Části rostlin (**2 přezdívky, 15,4 %**) a 31 Stromy a keře (**1 přezdívka, 7,7 %**). Zbylé skupiny – 33 Travniny, mech, porosty, 35 Rostliny, porosty obecně a 37 Nejasná jména – nejsou zastoupeny.

Tabulka 23: Rozložení přezdívek v kategorii 3 Rostlinstvo.

3. Rostlinstvo			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
31	Stromy a keře	1	13
32	Byliny a houby	7	100
33	Travniny, mech, porosty	0	0
34	Pěstované rostliny	3	41
35	Rostliny, porosty obecně	0	0
36	Části rostlin	2	20
37	Nejasná jména	0	0

Kategorie č. 4 Věci (Tab. 24) obsahuje **33 přezdívek**, což je **13,2 %**. Skupina 48 Rozmanité věci a abstrakta je v této kategorii nejčetnější, sdružuje **12 přezdívek** neboli **36,4 %** všech přezdívek v této kategorii. Mezi četné skupiny dále patří: 441 Pokrmy, potrava nápoje (**8 přezdívek, 24,2 %**), 442 Oděv, jeho části, látky, ozdoby (**6 přezdívek, 18,2 %**). Ostatní přezdívky jsou zastoupeny v následujících skupinách: 411 Jevy přírodní, povětrnost apod. (**2 přezdívky, 6,1 %**), 432 Nebeská tělesa (**2 přezdívky, 6,1 %**), 444 Nářadí, pomůcky (**1 přezdívka, 3 %**), 445 Hudební nástroje, hry apod. (**1 přezdívka, 3 %**), 447 Dopravní prostředky a jejich součásti (**1 přezdívka, 3 %**). Zbylé skupiny nezastupují jedinou přezdívkou.

Tabulka 24: Rozložení přezdívek v kategorii 4 Věci.

4. Věci			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
411	Jevy přírodní, povětrnost apod.	2	34

412	Oheň	0	0
42	Svět smyšlený	0	0
431	Půda, země, materiál	0	0
432	Nebeská tělesa	2	47
441	Pokrmý, potrava, nápoje	8	139
442	Oděv, jeho části, látky, ozdoby	6	102
443	Zbraně	0	0
444	Nářadí, pomůcky	1	26
445	Hudební nástroje, hry apod.	1	14
446	Nádoby apod.	0	0
447	Dopravní prostředky a jejich součásti	1	10
448	Odpadky	0	0
451	Obydlí, zařízení, části staveb	0	0
452	Topení, osvětlení, čištění	0	0
46	Zemědělství, lesnictví	0	0
47	Peníze, mince	0	0
48	Rozmanité věci a abstrakta	12	159

Kategorie č. 5 Přezdívky podle míst (Tab. 25) obsahuje v nejmladší generaci pouze **1 přezdívku** ve skupině 54 Řeky. Ostatní skupiny – 51 Místa v přírodě, půda, terénní útvary, cesty; 52 Sídliště, budovy apod.; 53 Přezdívky z vlastních místních jmen – nejsou zastoupeny vůbec.

Tabulka 25: Rozložení přezdívek v kategorii 5 Přezdívky podle míst.

5. Přezdívky podle míst			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
51	Místa v přírodě, půda, terénní útvary, cesty	0	0
52	Sídliště, budovy apod.	0	0
53	Přezdívky z vlastních místních jmen	0	0
54	Řeky	1	10

V kategorii č. 6 Vlastnosti (Tab. 26; **9 přezdívek, 3,6 %**) žádná ze skupiny výrazně nepřevyšuje ostatní. Získané přezdívky zastupují tyto skupiny (seřazeno sestupně): 65 Různé vlastnosti (**4 přezdívky, 44,4 %**), 61 Vzezření člověka (**3 přezdívky, 33,3 %**), 63 Povaha, povahové vlastnosti (**1 přezdívka, 11,1 %**), 64 Vady a nedostatky (**1 přezdívka, 11,1 %**). Skupiny 62 Barva pleti, vlasů a 66 Charakteristiky a víceslovné přezdívky nejsou v dané generaci využity.

Tabulka 26: Rozložení přezdívek v kategorii 6 Vlastnosti.

6. Vlastnosti			
Podskupina		Počet jedinečných přezdívek	Počet osob s přezdívkou
Ozn.	Název		
61	Vzezření člověka	3	42
62	Barva pleti, vlasů	0	0
63	Povaha, povahové vlastnosti	1	57
64	Vady a nedostatky	1	36
65	Různé vlastnosti	4	63
66	Charakteristiky a víceslovné přezdívky	0	0

Jsou vynechány skupiny č. 7 Ostatní jména a 8 Různé jiné přezdívky, jelikož v této generaci nejsou u nejčetnějších přezdívek vůbec zastoupeny. Tento fakt vypovídá o výše zmíněné omezování repertoáru přezdívek.

6 Slovtvorba

6.1 Teorie

Mezi skautskými přezdívkami se nachází mnoho těch, u nichž uživatelé vyplnili do kolonky „Přezdívka“ oficiální vlastní jméno či hypokoristikum. Jelikož náš materiál je pouhým anonymním výstupem, nelze určit, zda se jedná o pravou přezdívku¹⁰⁰ či nikoliv, proto považujeme tyto přezdívky za přezdívky pravé (viz kapitola 5 Sémantické okruhy). Přesto jsou však s hypokoristiky ve své formě shodné, a proto je nutné blíže rozebrat jejich tvoření.

6.1.1 Hypokoristika

Jak již bylo zmíněno, hypokoristikum je definováno jako expresivní obměna oficiálního jména (viz kapitola 3.1 Vztah přezdívek a hypokoristik). Velký vliv na jejich tvoření má zejména módnost. V současné době se užití hypokoristik rozšiřuje mimo domácí prostředí, a to především do kolektivů a part, v nichž mladí lidé tráví svůj volný čas. Mezi hypokoristika lze řadit taktéž jména odvozená od příjmení a expresivně zabarvená apelativa užívající stejné slovtvorné struktury.

6.1.1.2 Tvoření hypokoristik

Kromě slovtvorných postupů má na tvoření hypokoristik vliv celá řada dalších faktorů – dialektologické působení, rodinné zvyklosti a módnost. Ze slovtvorných způsobů se při vytváření hypokoristik uplatňuje především odvozování (derivative), kde se ze slovtvorného základu (propriálního či apelativního) odvozuje slovtvorným formantem. Jako slovtvorné formanty zde slouží výhradně sufixy. V menší míře je při vzniku hypokoristik užíváno také skládání (kompozice). Tento slovtvorný přístup se však v našem materiálu téměř neuplatňuje.

M. Knappová¹⁰¹ uvádí, že jako odvozovací základ pro utváření hypokoristik může sloužit začátek (Kateřina – Katka), střed (Sebastian – Basty) i konec jména (Jaroslav – Slávek), k němuž se připojuje odvozovací sufix, který může být i nulový. Jsou známy tyto způsoby vzniku hypokoristik:

---

¹⁰⁰ Oficiální rodné jméno uživatele není shodné s uvedenou přezdívkou a nejedná se ani o hypokoristikum od tohoto jména.

¹⁰¹ KNAPPOVÁ, Miloslava. *Rodné jméno v jazyce a společnosti*. Praha: Academia, 1989, s. 32.

- 1) H. vzniká odtržením zakončení jména (u složených jmen jejich druhé části) a připojením sufixu (možno i nulového). Příklady: Tomáš – Tom, Přemysl – Přemek, Marie – Máša.
- 2) H. vzniká vynecháním první, popř. i druhé slabiky (u složených jmen jejich první části) a připojením sufixu (možno i nulového). Příklady: Alžběta – Běta, Alois – Lojza.
- 3) H. je utvořeno ze střední části jména. Zpravidla je odtržena první slabika a zároveň zakončení slova, k výslednému základu je připojen sufix. Příklady: Alexandr – Lexa, Terezie – Rézi.
- 4) H. vzniká vynecháním středové části jména a eventuálně i připojením sufixu. Například: Veronika – Venka, František – Fána.
- 5) H. vzniká z jiného základu, obvykle přejatého z jiného jazyka. Například k oficiálnímu jménu Josef existuje domácká podoba Pepa, která vznikla z italského hypokoristika Peppe (Giuseppe).
- 6) H. se tvoří na základě různých zvukových variací – nejčastěji opakováním první slabiky jména. Například: Ladislav – Lála.

6.1.1.2 Hláskové alternace

Při odvozování hypokoristik dochází taktéž často k vokalickým či konsonantickým alternacím. Pro český jazyk jsou tyto alternace (změny kvantity / kvality hlásek) obvyklé. Popis zmíněných změn i s příklady je přejat od M. Knappové¹⁰².

1) Vokalické alternace:

- a. dloužení: a-á: Gabriela – Gábina,
e-é: Petr – Pét'a,
i-í: Jiřina – Jířa,
o-ó: Antonín – Tóňa;
- b. dloužení se změnou vokálu: e-í: Vojtěch – Vojtíšek,
o-ů: Kryštof – Kryštůfek;
- c. přehláska: a-e: Jan – Jeník,
á-é: Václav – Véna.

---

¹⁰² Tamtéž, s. 33.

2) Konsonantické alternace:

- a. měkčení: d-d': Bedřich – Béd'ra,
t-t': Petr – Pét'a,
n-ň: Monika – Móna,
k-č: Zdenka – Zdenča,
ch-š: Michal – Míša,
h-ž: Drahuse – Dráža,
(s)z-ž: Josef – Joža,
r-ř: Marie – Mářa;
- b. tvrdnutí: d'-d: Vladimír – Vladek,
t'-t: Vojtěch – Vojtek,
ň-n: Antonín – Tonda,
ř-r: Jiří – Jirka.

6.1.1.3 *Expresivita hypokoristik*

Slovník spisovného jazyka českého pojem expresivita definuje jako: „Citový vztah, citové zaujetí mluvčího vyjádřené různými jazykovými prostředky.“¹⁰³ Speciální prostředky k vyjádření exprese jsou k dispozici ve všech základních jazykových rovinách: hláskosloví, tvarosloví, syntax a lexikum. Expresivita se obecně projevuje neobvyklými hláskovými skupinami a často využívá specifické slovotvorné prostředky, k nimž patří i sufixy užívané při tvorbě hypokoristik, deminutiv a augmentativ.¹⁰⁴ Rozlišujeme více stupňů expresivity, většina z užívaných sufixů může vyjadřovat různé stupně, některé sufixy však lze téměř jednoznačně zařadit, například jednoznačně augmentativní a pejorativní (**-ák**), či jednoznačně meliorativní a deminutivní (**-i**). I tyto sufixy však mohou mít v důvěrných kontaktech jiné vyznění, než je běžné.

U hypokoristik je expresivita jednou z nejdůležitějších složek, jelikož tvary hypokoristik vznikají při citovém zaujetí mluvčího. Cílem tak je vytvořit originální pojmenování. Jelikož je expresivita vždy závislá na citovém postoji mluvčího a konkrétní komunikační situaci, je velice těžké rozhodnout, zda má výraz spíše kladné či

¹⁰³ HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960-1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

¹⁰⁴ *Encyklopedický slovník češtiny*. Karlík, Petr – Nekula, Marek – Pleskalová, Jana (eds.). Praha: NLN, 2002, s. 131.

záporné zbarvení. Ačkoliv není možné nijak změřit ani stanovit míru expresivity, lze u hypokoristik stanovit, zda mají expresivní náboj. V běžné komunikaci lze u některých hypokoristik pozorovat ztrátu expresivních zbarvení, ta se pak stávají neutrálními. Tento jev sledujeme například u tvarů mužských hypokoristik odvozených sufixy **-ek** (Radek), **-da** (Standa), ženských hypokoristik odvozených sufixy **-ka** (Hanka), **-a** (Magda), **-ša** (Dáša) a dalších.

V rámci analýzy se pokusíme získaným sufixům přiřadit možný expresivní náboj, uvědomujeme si však, že se jedná o velice náročný úkol, na němž se velice odráží vlastní cítění a zkušenost osob. Z tohoto důvodu nemá naše řazení všeobecnou platnost.

6.2 Přezdívky osob starších 60 let

6.2.1 Deapelativní přezdívky

6.2.1.1 Přezdívky vzniklé derivací

Na základě rozboru přezdívek můžeme konstatovat, že rozmanitost užívaných přípon je velká. Celkem bylo získáno 16 různých sufixů. K apelativnímu základu jsou nejčastěji připojovány následující sufixy (řazeno sestupně): **-ik/-ík** (5x); **-ek** (5x); **-a** (4x).

Desubstantiva

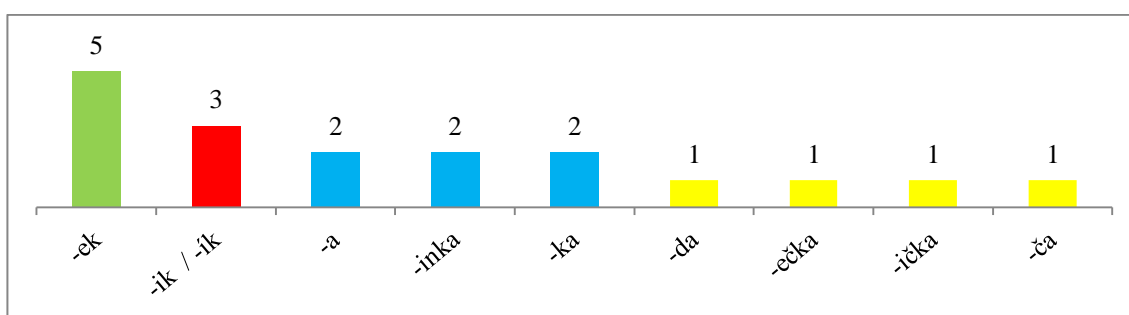
Nejstarší skautská generace užívá při tvoření desubstantivních přezdívek 9 sufixů (Tab. 27, Obr. 4). Nejčastějšími sufixy jsou: **-ek** (5x), a **-ik/-ík** (3x). Dále v materiálu nacházíme přezdívky s těmito příponami: **-a** (2x), **-inka** (2x), **-ka** (1x), **-da** (1x), **-ečka** (1x), **-ička** (1x) a **-ča** (1x).

Tabulka 27: Suffixy užívané při tvorbě desubstantivních přezdívek.

Suffix	Přezdívka (fundované slovo)
<i>-ek</i>	Fousek (fous), Zdrůbek (zdrob), Smíšek (smích), Cípek (cíp), Brouček (brouk)
<i>-ik / -ík</i>	Šéfik (šéf), Tatík (táta), Mazlík (mazel)
<i>-a</i>	Děda (děd), Brácha (bratr)
<i>-inka</i>	Pusinka (pusa), Mydlínka (mýdlo)

-ka	Včelka (včela)
-da	Strejda (strýc)
-ečka	Sekerečka (sekera)
-ička	Kulička (koule)
-ča	Babča (bába)

Obrázek 4: Zastoupení sufixů u desubstantivních přezdivek.

Kladně zbarvené sufixy: -ek, -ik / -ík, -inka, -ka, -ečka, -ička, -ča.

Neutrální sufixy: -a, -da.

Deadjektiva

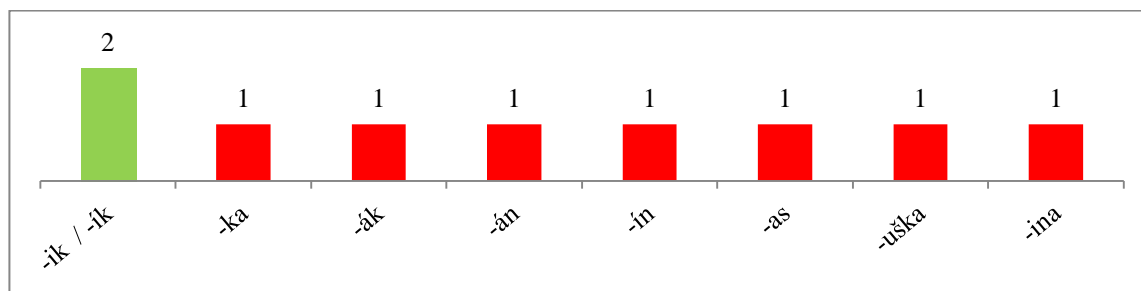
Deadjektivní přezdívky osob starších 60 let se tvoří pomocí 8 různých sufixů (Tab. 28, Obr. 5). Dvakrát se vyskytl sufix **-ik/-ík**. Ostatní sufixy mají již jen po jednom příkladu, těmito sufixy jsou: **-ka**, **-ák**, **-án**, **-ín**, **-as**, **-uška** a **-ina**.

Tabulka 28: Suffixy užitě při tvorbě deadjektivních přezdivek.

Sufix	Přezdívka (fundované slovo)
-ik / -ík	Stařík (starý), Čilík (čilý)
-ka	Šikulka (šikovný > šikula)
-ák	Šedák (šedý)
-án	Dlouhán (dlouhý)
-ín	Stydlín (stydlivý)

-as	Kruřas (krutý)
-uřka	Čiluřka (čilá)
-ina	Bystřina (bystrý)

Obrázek 5: Zastoupení sufixů u deadjektivních přezdívek.

Kladně zbarvené sufixy: -ik / -ík, -ka, -uřka.

Záporně zbarvené sufixy: -ák, -án, -ín, -as, -ina.

Deverbativa

Jak uvádí Tab. 29, mezi nejčastějšími přezdívkami nejstarších skautů se objevila pouze jedna deverbativní přezdívka, která je tvořena sufixem -ula.

Tabulka 29: Suffixy užitě při tvorbě deverbativních přezdívek.

Sufix	Přezdívka (fundované slovo)
-ula	Breptula (breptat)

Záporně zbarvené sufixy: -ula.

6.2.1.2 Přezdívky vzniklé kompozicí

Zcela výjimečně se v materiálu nachází také příklad přezdívky vzniklé kompozicí. Jedná se o skládání nevlastní, tzv. **spřahování** (juxtapozici), kdy přezdívka vznikla formálním srůstem jednotlivých komponentů bez konektu¹⁰⁵.

¹⁰⁵ Konekt = samohláska spojující členy složenin.

Adjektivum + substantivum: Bílejabl.

6.2.2 Depropriální přezdívky

6.2.2.1 Jména domácí a zdomácnělá

Rodná jména

Mezi skautskými přezdívkami nejstarší generace se objevují i takové, jež mají formu oficiálního jména užívaného v České republice (domácího i zdomácnělého). Bylo získáno **9 mužských jmen a 3 jména ženská.**

Mužská jména: Ivan, Gustav, Jiří, Felix, Ivo, Leoš, Erik, Oskar, Valdemar.

Ženská jména: Eliška, Mahulena, Helena.

Hypokoristika

V následujících tabulkách je rozebráno tvoření hypokoristik nejprve mužských, následně ženských. Jelikož neznáme oficiální jméno uživatele přezdívky, nemůžeme rozlišovat hypokoristika na základě slootovorných typů, tj. není reflektováno, zda byl daný tvar hypokoristika odvozen z plného základu oficiálního rodného jména, z redukovaného základu rodného jména či z již vytvořeného hypokoristika. Cílem tohoto rozboru tedy bude zjistit, jaké sufixy jsou mezi skauty nejvíce užívány.

Mužská hypokoristika

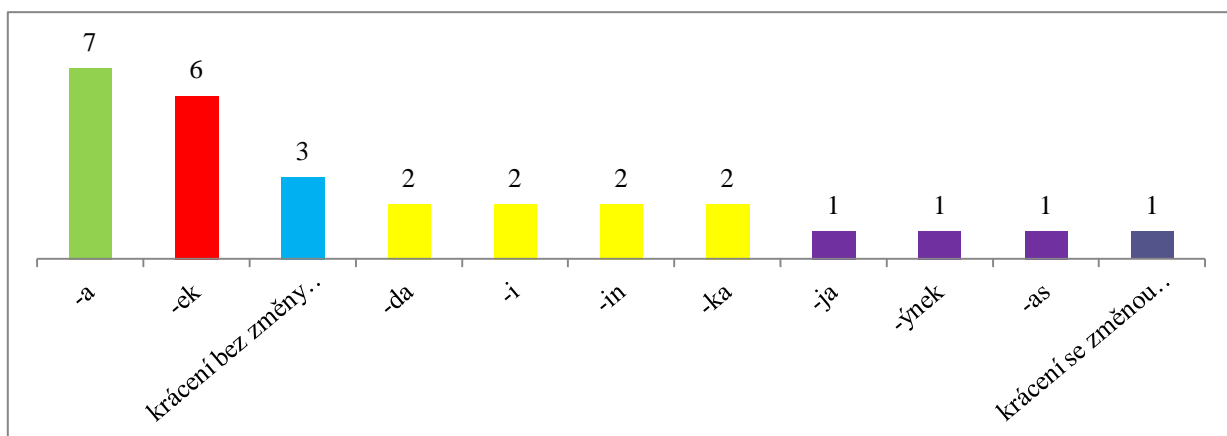
Mužská hypokoristika nejstarší generace jsou tvořena 10 různými sufixy (Tab. 30, Obr. 6). Nejčastějším sufixem připojovaným ke slootovornému základu je **-a** (7x), dále pak **-ek** (4x), **-da** (2x), **-i** (2x), **-in** (2x), **-ka** (2x). U mužských hypokoristik je dále hojně užíváno krácení neboli derivace nulovým sufixem, tento jev se objevuje čtyřikrát, a to třikrát bez změny morfologické charakteristiky (dále jen morf. ch.) a jednou se změnou morf. ch.

Tabulka 30: Suffixy užívané u mužských hypokoristik.

Sufix	Hypokoristikum (oficiální rodné jméno, popř. hypokoristikum¹⁰⁶)
<i>-a</i>	Míla (Miloslav), Jindra (Jindřich), Stáňa (Stanislav), Staňa (Stanislav), Jára (Jaroslav), Olda (Oldřich), Věna (Venc1)
<i>-ek</i>	Mánek (Emanuel), Mírek (Jaromír), Slávek (Jaroslav), Matoušek (Matouš), Vašek (Váša), Míreček (Jaromír)
<i>-da</i>	Vilda (Vilém), Milda (Miloslav)
<i>-i</i>	Viki (Viktor), Miki (Michael)
<i>-in</i>	Robin (Robert), Olin (Oldřich)
<i>-ka</i>	Jírka (Jiří), Jožka (Josef)
<i>-ja</i>	Kája (Karel)
<i>-ýnek</i>	Jarýnek (Jaroslav)
<i>-as</i>	Oťas (Ota)
<i>kráčení bez změny morf. ch.</i>	Sam (Samuel), Dan (Daniel), Bob (Robert)
<i>kráčení se změnou morf. ch.</i>	Tom (Tomáš)

¹⁰⁶ Jelikož máme k dispozici pouze anonymní výstup materiálu, je oficiální rodné jméno uvedené v závorce v našem případě pouze možností, tudíž nemusí odpovídat skutečnosti.

Obrázek 6: Zastoupení sufixů u mužských hypokoristik.

Kladně zbarvené sufixy: -i, -ja, -ýnek.

Záporně zbarvené sufixy: -as.

Neutrální sufixy: -a, ek, -da, -in, -ka.

Ženská hypokoristika

U ženských hypokoristik je použito 9 různých přípon (Tab. 31, Obr. 7). Nejčastěji je užíván sufix **-a** (7x), dále pak **-ka/ -jka** (4x), **-uška** (3x), **-i/ -y** (3x). Jedenkrát se objevily sufixy: **-ička**, **-jda**, **-ja**, **-ša** a **-ina**.

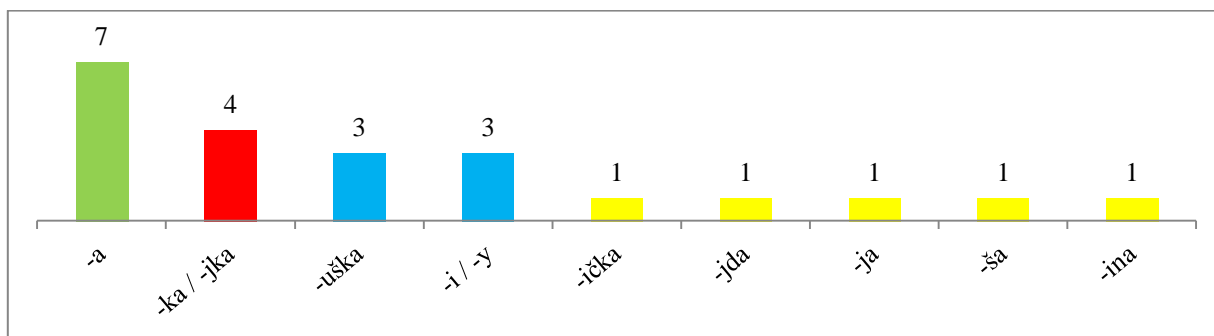
Tabulka 31: Suffixy užití u ženských hypokoristik.

Sufix	Hypokoristikum (oficiální rodné jméno, popř. hypokoristikum ¹⁰⁷)
-a	Lída (Ludmila), Míla (Miloslava), Jindra (Jindřiška), Stáňa (Stanislava), Staňa (Stanislava), Líza (Elizabeth), Otyla (Otýlie)
-ka / -jka	Majka (Marie), Aťka (Atanázie), Jiřinka (Jiřina), Zuzka (Zuzana)
-uška	Maruška (Marie), Věruška (Věra), Anuška (Anna)
-i / -y	Viki (Viktorie), Wendy (Vendula), Mary (Marie)
-ička	Anička (Anna)
-jda	Majda (Magdalena)
-ja	Kája (Karolína)

¹⁰⁷ Jelikož máme k dispozici pouze anonymní výstup materiálu, je oficiální rodné jméno uvedené v závorce v našem případě pouze možností, tudíž nemusí odpovídat skutečnosti. Uvádíme pouze jedno možné fundující jméno pro ilustraci.

-ša	Máša (Marie)
-ina	Bobina (Bohumila)

Obrázek 7: Zastoupení sufixů u ženských hypokoristik.

Kladně zbarvené sufixy: -uška, -i/ -y, -ička, -ja,.

Neutrální sufixy: -a, -ka/ -jka, -jda, -ša, -ina.

6.2.2.2 Jména cizí a jejich hypokoristika

U nejstarší generace skautů byly získány i přezdívky, jež mají podobu cizích jmen (a jejich hypokoristik), jedná se o **16 mužských jmen a 3 ženská jména**.

Mužská jména: Rolf, Riki, Harry, Charlie, Pedro, Dag, Bill, Dann, Jack, Ben, Johny, Danny, Batul, Čárlí, Georges, Willi.

Ženská jména: Lili, Eveta, Ramya.

6.3 Přezdívky osob ve věku 30 až 60 let

6.3.1 Deapelativní přezdívky

6.3.1.1 Přezdívky vzniklé derivací

Desubstantiva

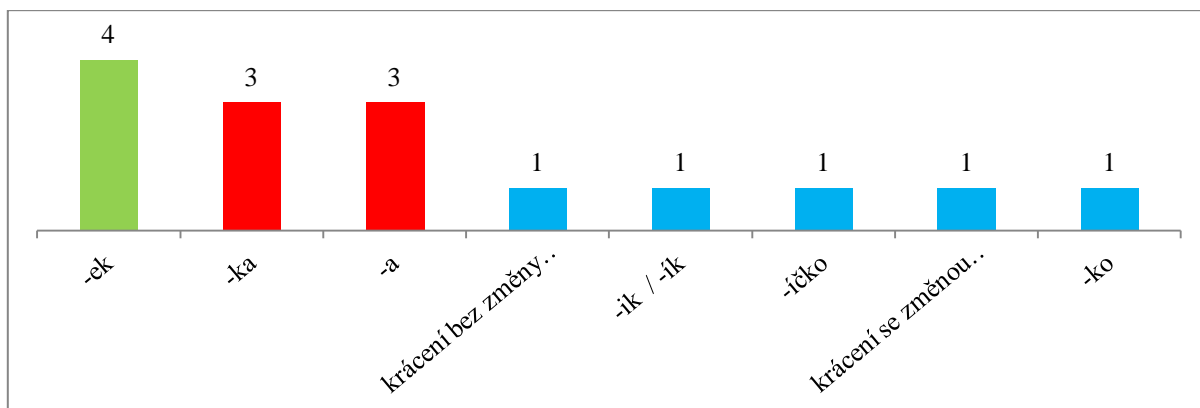
Osoby ve věku 30 až 60 let využívají při tvorbě nejčtenějších přezdívek desubstantivních přezdívek 6 různých sufixů. Nejčastějšími jsou sufixy: **-ek** (4x), **-ka** (3x), **-a** (3x). Objevuje se zde taktéž **derivace nulovým sufixem**, a to jednou bez změny

morfologické charakteristiky a jednou se změnou. Ostatní užití sufixy jsou: **-ik/-ík**, **-íčko** a **-ko**.

Tabulka 32: Suffixy užití při tvorbě desubstantivních přezdivek.

Sufix	Přezdívka (fundované slovo)
-ek	Dědek (děda), Fousek (fous), Šroubek (šroub), Smíšek (smích)
-ka	Taťka (táta), Bylinka (bylina), Sekerka (sekera)
-a	Brácha (bratr), Kost'a (kost), Máca (macek)
-ik / -ík	Uzlík (uzel)
-íčko	Sluníčko (slunce)
-ko	Pírko (péro)
krácení bez změny morf. ch.	Píďa (píďalka)
krácení se změny morf. ch.	Indy (indián)

Obrázek 8: Zastoupení sufixů u deapelativních přezdivek.

Kladně zbarvené sufixy: -ek, -ka, -ik/ -ík –íčko, -ko.

Neutrální sufixy: -a.

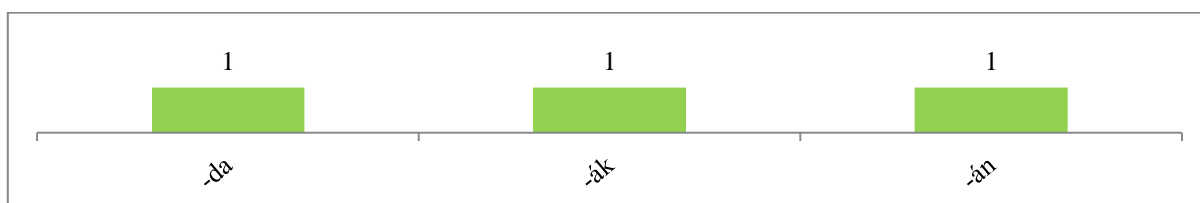
Deadjektiva

Tab. 33 a Obr. 9 dokládají, že ve zkoumaném materiálu generace osob ve věku 30 až 60 let se nachází pouze tři deadjektivní přezdívky, které jsou tvořeny sufixy **-da**, **-ák**, **-án**.

Tabulka 33: Suffixy užití při tvorbě deadjektivních přezdívek.

Suffix	Přezdívka (fundované slovo)
-da	Kulda (kulatý)
-ák	Drsňák (drsný)
-án	Dlouhán (dlouhý)

Obrázek 9: Zastoupení sufixů u deaplativních přezdívek.

Záporně zabarvené sufixy: -ák, -án.

Neutrální sufixy: -da.

Deverbativa

Deverbativní přezdívky se v generaci osob ve věku 30 až 60 let nevyskytují.

6.3.1.2 Přezdívky vzniklé kompozicí

Přezdívky vzniklé kompozicí se mezi nejčtenějšími přezdívkami této věkové kategorie vůbec nevyskytují.

6.3.2 Depropriální přezdívky

6.3.2.1 Jména domácí a zdomácnělá

Rodná jména

Mezi nejčastějšími přezdívkami prostřední generace bylo získáno **8 přezdívek** z oficiálních rodných jmen, a to **6 jmen mužských, 1 jméno ženské**.

Mužská jména: Milan, Pavel, Karel, Lukáš, Albert, Matěj.

Ženská jména: Iva.

Hypokoristika

Mužská hypokoristika

Mužská hypokoristika jsou tvořena 12 různými sufixy (Tab. 34, Obr. 10), zcela zřetelně je nejužívanějším sufixem **-a** (11x), dále pak **-i/ -y** (4x), **-ek** (2x), **-ja** (2), **-ík** (2x) Čtyřikrát se objevila derivace nulovým sufixem a jedenkrát tyto sufixy: **-da**, **-in**, **-an**, **-ouš**, **-es**, **-o**.

Tabulka 34: Suffixy užívané u mužských hypokoristik.

Sufix	Hypokoristikum (oficiální rodné jméno, popř. hypokoristikum ¹⁰⁸)
-a	Honza (Hans), Mart'a (Martin), Pepa (Peppe), Jéňa (Jan), Olda (Oldřich), Béd'a (Bedřich), Miša (Michael), Jura (Jiří), Mára (Marek), Luďa (Luděk), Míra (Miroslav), Kosťa (Konstantin)
-i / -y	Miki (Michael), Miky (Michael), Viki (Viktor), Šimi (Šimon)
-ek	Mireček (Mírek), Vašek (Váša)
-ja	Pája (Pavel), Kája (Karel)
-ík	Honzík (Honza), Alík (Aleš)
-da	Čenda (Čeněk), Kulda (Mikuláš)
-in	Robin (Robert)
-an	Mart'an (Martin)
-ouš	Bohouš (Bohumil)
-es	Mates (Matěj)
-o	Bobo (Bob)
krácení bez změny morf. ch.	Bob (Robert), Dan (Daniel), Sam (Samuel)

¹⁰⁸ Jelikož máme k dispozici pouze anonymní výstup materiálu, je oficiální rodné jméno uvedené v závorce v našem případě pouze možností, tudíž nemusí odpovídat skutečnosti.

<i>krácení se změnou morf. ch.</i>	Tom (Tomáš)
--	-------------

Obrázek 10: Zastoupení sufixů u mužských hypokoristik.

Kladně zbarvené sufixy: -i/ -y, -ja, -ík.

Záporně zbarvené sufixy: -an.

Neutrální sufixy: -a, -ek, -da, -in, -ouš, -es, -o.

Ženská hypokoristika

Ženská hypokoristika této generace jsou tvořena 8 různými sufixy (Tab. 35, Obr. 11). Nejužívanějšími příponami jsou **-ka/ -jka** (7x), **-a** (7x), dále pak **-i/ -y** (5x), **-ja** (4x), **-ša** (2x), **-ča** (2x). Jednou se vyskytují sufixy **-ík, -ina**.

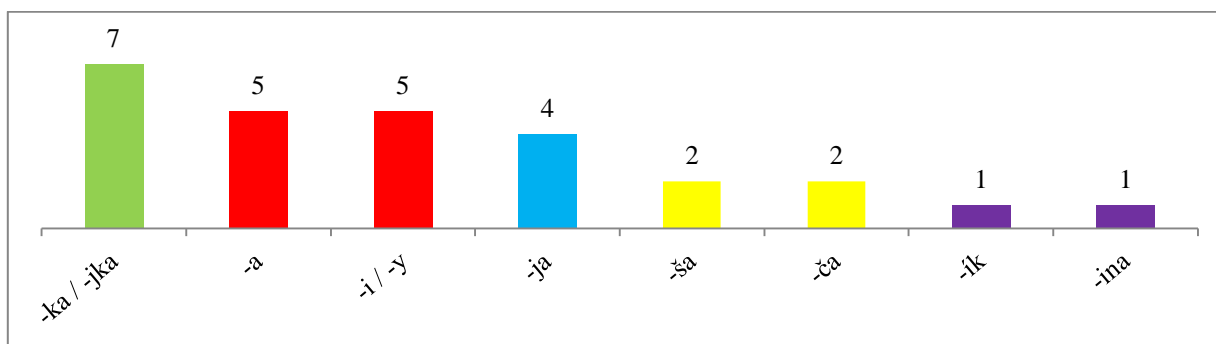
Tabulka 35: Suffixy užití u ženských hypokoristik.

Sufix	Hypokoristikum (oficiální rodné jméno, popř. hypokoristikum ¹⁰⁹)
-ka / -jka	Majka (Marie), Efka (Eva), Hanka (Hana), Kačka (Káča), Věrka (Věra), Rozárka (Rozárie), Miška (Míša)
-a	Mart'a (Martina), Míša (Michaela), Liba (Libuše), Nika (Nikola), Luďa (Ludmila)
-i / -y	Ali (Alena), Viki (Viktorie), Andy (Andrea), Vendy (Vendula), Sandy (Sandra)
-ja	Ája (Alena), Pája (Pavčina), Jája (Jaroslava), Kája (Karolína)

¹⁰⁹ Jelikož máme k dispozici pouze anonymní výstup materiálu, je oficiální rodné jméno uvedené v závorce v našem případě pouze možností, tudíž nemusí odpovídat skutečnosti. Uvádíme pouze jedno možné fundující jméno pro ilustraci.

-ša	Dáša (Dagmar), Máša (Marie)
-ča	Káča (Kateřina), Renča (Renata)
-ík	Evík (Eva)
-ina	Bobina (Bohumila)

Obrázek 11: Zastoupení sufixů u ženských hypokoristik.

Kladně zbarvené sufixy: -i/ -y, -ja.

Neutrální sufixy: -ka/ -jka, -a, -ša, -ča, -ík, -ina.

6.3.2.2 Jména cizí a jejich hypokoristika

U osob ve věku 30 až 60 let byly získány i přezdívky, jež mají podobu cizích jmen (oficiální rodná jména a jejich hypokoristik), celkem bylo získáno **19 mužských jmen a 1 ženské jméno**.

Mužská jména: Pedro, Riky, Ben, Joe, Bill, John, Fred, Dick, José, Beny, Johnny, Charlie, Teddy, George, Jean, Davy, Frenky, Vasil, Harry.

Ženská jména: Peggy.

6.4 Přezdívky osob mladších 30 let

6.4.1 Deapelativní přezdívky

6.4.1.1 Přezdívky vzniklé derivací

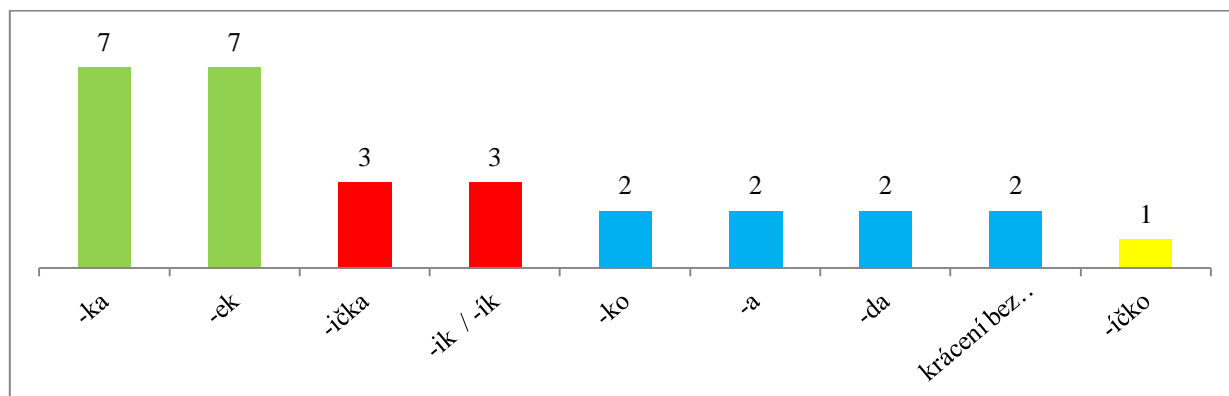
Desubstantiva

Desubstantivní přezdívky nejmladší generace (Tab. 36, Obr. 12) jsou tvořeny 7 různými sufixy, z nichž nejčastějšími jsou sufixy **-ka** a **-ek**, které se objevují sedmkrát. Další užívané sufixy jsou **-ička** (3x), **-ik/ -ík** (3x), **-ko** (2x) **-a** (2x), **-da** (2x). Derivace nulovým sufixem byla užita dvakrát.

Tabulka 36: Suffixy užitě při tvorbě desubstantivních přezdívek.

Suffix	Přezdívka (fundované slovo)
<i>-ka</i>	Včelka (včela), Rybka (ryba), Myška (myš), Opička (opice), Srnka (srna), Jahůdka (jahoda), Vlnka (vlna)
<i>-ek</i>	Dráček (drak), Zoubek (zub), Brouček (brouk), Oříšek (ořech), Koblížek (koblíž), Kulíšek (kulich), Smíšek (smích)
<i>-ička</i>	Rybička (ryba), Hvězdička (hvězda), Kulička (koule)
<i>-ik / -ík</i>	Čertík (čert), Koník (kůň), Uzlík (uzel)
<i>-ko</i>	Očko (oko), Pírko (péro)
<i>-a</i>	Méd'a (medvěd), Máca (macek)
<i>-da</i>	Čmelda (čmelák), Zajda (zajíc)
<i>-íčko</i>	Sluníčko (slunce)
<i>krácení bez změny morf. ch.</i>	Píd'a (píd'alka), Dino (dinosaurus)

Obrázek 12: Zastoupení sufixů u desubstantivních přezdívek.

Kladně zbarvené sufixy: *-ka*, *-ek*, *-ička*, *-ik / -ík*, *-ko*, *-íčko*.

Neutrální sufixy: -a, -da.

Deadjektiva

Deadjektivní přezdívky se mezi nejčastějšími přezdívkami osob mladších 30 let vůbec nevyskytují.

Deverbativa

Deverbativní přezdívky u nejmladší skautské generace v seznamu nejčtenějších přezdívek nenacházíme.

6.4.1.2 Přezdívky vzniklé kompozicí

Přezdívky vzniklé kompozicí se mezi nejčtenějšími přezdívkami této věkové kategorie nevyskytují.

6.4.2 Depropriální přezdívky

6.4.2.1 Jména domácí a zdomácnělá

Rodná jména

Generace osob mladších 30 let mezi přezdívkami zahrnuje také přezdívky z oficiálních osobních jmen užívaných v České republice, výzkumem bylo získáno **7 mužských jmen a 1 ženské jméno**.

Mužská jména: Matěj, Adam, David, Marek, Martin, Šimon, Filip.

Ženská jména: Eliška.

Hypokoristika

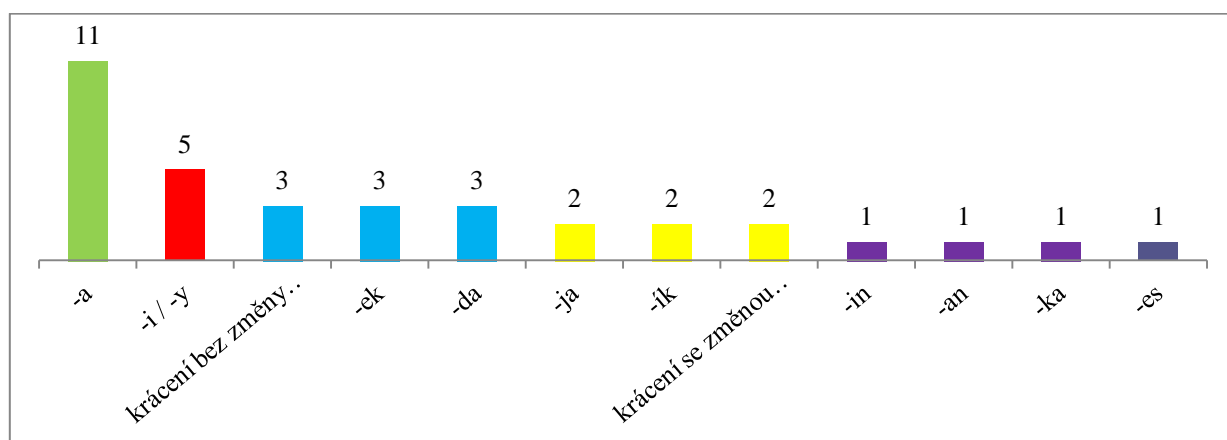
Mužská hypokoristika

Nejmladší skautská generace tvoří mužská hypokoristika pomocí 11 sufixů (Tab. 37, Obr. 13), nejčtenějším je **-a** (11x), dále pak **-i/ -y** (5x), **-ek** (3x), **-da** (3x), **-ja** (2x), **-ik** (2x). Jednou se objevily sufixy **-in**, **-an**, **-ka**, **-es**. Krácení neboli derivace nulovým sufixem bylo užito pětkrát.

Tabulka 37: Suffixy užívané u mužských hypokoristik.

Sufix	Hypokoristikum (oficiální rodné jméno, popř. hypokoristikum ¹¹⁰)
-a	Honza (Hans), Kuba (Jakub), Miša (Michael), Vojta (Vojtěch), Ondra (Ondřej), Pěťa (Petr), Pepa (Peppe), Peťa (Petr), Mart'á (Martin), Jára (Jaroslav), Mára (Marek)
-i / -y	Miki (Michael), Luky (Lukáš), Viki (Viktor), Miky (Michael), Maty (Matěj)
-ek	Vašek (Váša), Janek (Jan), Vítek (Vít)
-da	Jenda (Jan), Fanda (František), Tonda (Antonín)
-ja	Pája (Pavel), Kája (Karel)
-ík	Honzík (Honza), Tomík (Tomáš)
-in	Robin (Robert)
-an	Mart'an (Martin)
-ka	Jirka (Jiří)
-es	Mates (Matěj)
<i>krácení bez změny morf. ch.</i>	Dan (Daniel), Bob (Robert), Sam (Samuel),
<i>krácení se změnou morf. ch.</i>	Tom (Tomáš), Max (Maxmilián)

Obrázek 13: Zastoupení suffixů u mužských hypokoristik.

¹¹⁰ Jelikož máme k dispozici pouze anonymní výstup materiálu, je oficiální rodné jméno uvedené v závorce v našem případě pouze možností, tudíž nemusí odpovídat skutečnosti. Uvádíme pouze jedno možné fundující jméno pro ilustraci.

Kladně zbarvené sufixy: -i/ -y, -ja, -ík.

Záporně zbarvené sufixy: -an.

Neutrální sufixy: -a, ek, -da, -in, -ka, -es.

Ženská hypokoristika

Ženská hypokoristika (Tab. 38, Obr. 14) jsou tvořena 8 různými sufixy, mezi nejčtenější patří **-ka** (8x), **-i/ -y** (5x), **-ja** (5x), **-ča** (4x). Jedenkrát byly použity sufixy: **-jda**, **-ička**, **-ňa**. Jedenkrát se objevila také derivace nulových sufixem.

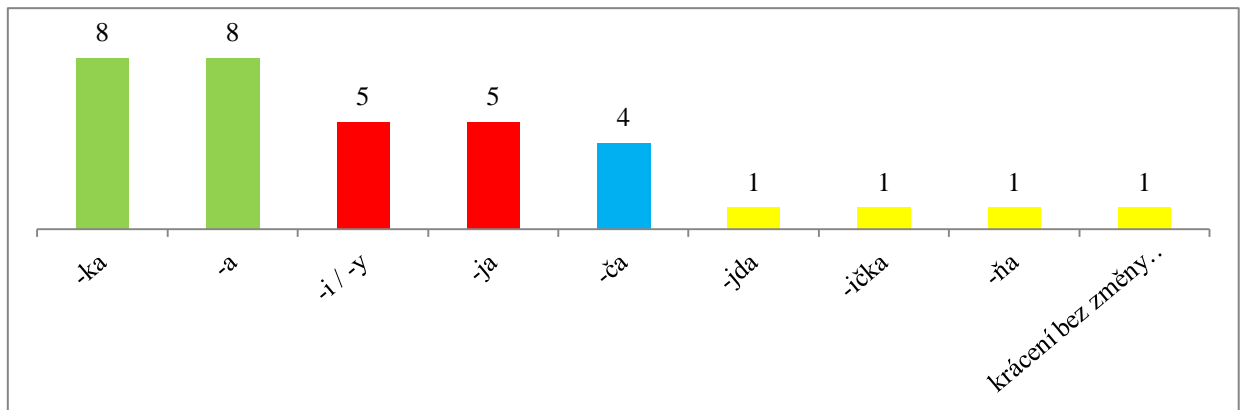
Tabulka 38: Suffixy užití u ženských hypokoristik.

<i>Suffix</i>	Hypokoristikum (oficiální rodné jméno, popř. hypokoristikum¹¹¹)
<i>-ka</i>	Terka (Tereza), Kačka (Káča), Amálka (Amálie), Zuzka (Zuzana), Lucka (Lucie), Miška (Michaela), Rozárka (Rozárie), Žofka (Žofie)
<i>-a</i>	Míša (Michaela), Kát'a (Kateřina), Pét'a (Petra), Bára (Barbora), Peť'a (Petra), Mart'a (Martina), Nika (Nikola), Áď'a (Adéla)
<i>-i / -y</i>	Kiki (Kristýna), Andy (Andrea), Viki (Viktorie), Vendy (Vendula), Maky (Markéta)
<i>-ja</i>	Pája (Pavčina), Kája (Karolína), Ája (Alena), Jája (Jaroslava), Máj'a (Marie)
<i>-ča</i>	Verča (Veronika), Barča (Barbora), Julča (Julie), Danča (Daniela)
<i>-jda</i>	Majda (Magdalena)
<i>-ička</i>	Anička (Anna)
<i>-ňa</i>	Máňa (Marie)
<i>krácení bez změny morf. ch.</i>	Týna (Kristýna)

¹¹¹ Jelikož máme k dispozici pouze anonymní výstup materiálu, je oficiální rodné jméno uvedené v závorce v našem případě pouze možností, tudíž nemusí odpovídat skutečnosti. Uvádíme pouze jedno možné fundující jméno pro ilustraci.

Obrázek 14: Zastoupení sufixů u ženských hypokoristik.

Kladně zbarvené sufixy: -i / -y, -ja, -ička, -ňa.

Neutrální sufixy: -ka, -a, -ča, -jda.

6.4.2.2 *Jména cizí a jejich hypokoristika*

U nejmladší generace již nejsou přezdívky z cizích osobních jmen tak četné jako u generací předchozích. Při výzkumu byla získána pouze **3 mužská jména**.

Mužská jména: Harry, Johnny, Pedro.

Závěr

Cílem naší bakalářské práce byla klasifikace získaného přezdívkového materiálu, jenž nám byl v anonymizované podobě poskytnut z informačního systému Junáka – SkautIS.

Získaný materiál byl rozčleněn do tří skupin podle věku uživatelů přezdívek, a to konkrétně na přezdívky osob starších 60 let, přezdívky osob ve věku 30 až 60 let a přezdívky osob mladších 30 let. Z každé skupiny bylo pro potřeby analýzy následně vyčleněno 250 nejčastěji užívaných přezdívek.

Uvnitř těchto skupin bylo následně u každé přezdívky sledováno její sémantické zařazení na základě struktury J. Svobody. Zohledněna byla také oblíbenost přezdívek, z tohoto důvodu byl v rámci každé skupiny sestaven žebříček deseti nejčtenějších přezdívek. U získaného materiálu byla pozornost zaměřena i na slovtvorbu vybraných přezdívek, a to zejména na přezdívky, jež svou podobou náleží k hypokoristikům.

Na základě analýzy jsme dospěli k následujícím závěrům:

1. Mezi deseti nejoblíbenějšími přezdívkami docházelo k poměrně významným proměnám, ačkoliv se mezi nejčtenějšími přezdívkami stále objevují přezdívky z oblastí 1 Osobní jména z názvů osob a z oblasti 2 Tělo, zvířata, jejich konkrétní forma se ve většině z případů liší. Nejmladší generace pozměnila kromě jediné přezdívky (*Smíšek*), jež se vyskytuje i u generace předchozí, celý repertoár nejčteněji užívaných přezdívek. U generací předchozích již takové rozdíly nevidíme, zachovány jsou tři přezdívky (*Tom*, *Bobr*, *Medvěd*), změnilo se však jejich pořadí. Ostatní přezdívky jsou stejně jako u generace nejmladší vyměněny za jiné.
2. Většina sémantických okruhů vytyčených J. Svobodou se ve větší či menší míře stále uplatňuje ve všech třech skupinách. Od nejstarší po nejmladší generaci však některé okruhy pomalu mizí, např. u nejstarší generace ještě nalezneme přezdívky významově patřící do skupin 111 Páni a služebnictvo, 112 Vojenství, strážní služba apod. či 114 Náboženství, oproti tomu v generaci nejmladší již se přezdívky tohoto typu mezi nejčastějšími 250 nevyskytují. Tento fakt si vysvětlujeme tím, že nejmladší generace již slova z těchto oblastí nepovažuje za součást běžného života.

3. Napříč generacemi jsou stále nejoblíbenější přezdívky ze skupin 1 Osobní jména z názvů osob (osoby starší 60 let – 142 přezdívek, 56,8 %; osoby ve věku 30 až 60 let – 149 přezdívek, 59,6 %; osoby mladší 30 let – 113 přezdívek, 45,2 %), 2 Tělo, zvířata (osoby starší 60 let – 45 přezdívek, 18 %; osoby ve věku 30 až 60 let – 64 přezdívek, 25,6 %; osoby mladší 30 let – 95 přezdívek, 38 %) a 4 Věci (osoby starší 60 let – 33 přezdívek, 13,2 %; osoby ve věku 30 až 60 let – 23 přezdívek, 9,2 %; osoby mladší 30 let – 33 přezdívek, 5,2 %).
4. Pro české skauty nejsou typické přezdívky z oblastí 7 Ostatní jména (*Čin, Zkáza, Nula, Barva, Azimut, Míra, Bída*), 8 Různé jiné přezdívky (*Slim, Fox, Nibowaka, Felouw, Ursus, Ud'a, Duli*) a 5 Přezdívky podle míst (*Amazonka, Bystřina*).
5. Velice oblíbenou oblastí jsou přezdívky ve formě vlastních jmen či hypokoristik, u kterých nebylo vzhledem k materiálové základně možno zjistit, zda se jedná o pravé přezdívky. Pokud bychom chtěli mít jistotu, bylo by nutné použít dotazníkovou metodu k získání konkrétních údajů o vzniku a motivaci přezdívky.
6. Ojedinele se objevují přezdívky víceslovné (*St. Seržant, Šedý vlk, Skautská babička, Bílý obláček, Šedý orel*) či přezdívky vzniklé kompozicí (*Bílejlaibl*).
7. Slovtvorná analýza poukazuje na fakt, že při tvorbě hypokoristik se uplatňuje celá řada slovtvorných formantů. Hodnocení expresivního zabarvení užitých sufixů bývá velice často subjektivní, jelikož vždy záleží na konkrétní komunikační situaci.

Z provedeného výzkumu je zřejmé, že současné skautské přezdívky odrážejí současný stav jazyka a společnosti, zatímco přezdívky z oblastí, jež již nejsou ve společnosti běžné, zanikají (např. *Kastelán, Kadet* či *Farář*), vznikají přezdívky z oblastí nových pro společnost aktuálních (např. *Smajlík*). Přezdívky, zvláště pak ty podle bytostí smyšlených, nadpřirozených a historických, dále dokládají současné trendy (např. u nejstarší generace se objevuje přezdívka *Díďa* podle postavy z filmu *Bláhový sen* natočeného roku 1943, naopak u nejmladší generace se jedná o přezdívku *Kuky* podle filmu *Kuky se vrací* z roku 2010).

Na základě výsledků lze konstatovat, že analýza dokazuje námi stanovenou premisu, a to že při tvorbě přezdívek jsou skutečně stále v jisté míře užívány tytéž sémantické rámce, které stanovil J. Svoboda.

Použitá literatura

BENEŠ, Josef. *O českých příjmeních*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1962.

Encyklopedický slovník češtiny. Karlík, Petr – Nekula, Marek – Pleskalová, Jana (eds.). Praha: NLN, 2002. ISBN 80-710-6484-X.

Fraus ilustrovaný studijní slovník: anglicko-český, česko-anglický. Plzeň: Fraus, 2008. ISBN 978-80-7238-790-8.

KLIMEŠ, Lumír. Přezdívky žáků v 6.–9. třídě základní devítileté školy. *Zpravodaj Místopisné komise ČSAV*. 1973, roč. 14, 1–5, 314–319.

KNAPPOVÁ, Miloslava. K proměnám systému hypokoristik. In: *Onomastické práce IV*. Praha: Místopisná komise ČSAV, 2000, s. 214.

KNAPPOVÁ, Miloslava. Přezdívky v proměnách staletí. *Acta Onomastica*. 1999, č. 40, s. 82–89.

KNAPPOVÁ, Miloslava. *Rodné jméno v jazyce a společnosti*. Praha: Academia, 1989. ISBN 80-200-0167-0.

KNAPPOVÁ, Miloslava. Tvorba přezdívek stále živá. In: *12. Slovenská Onomastická Konferencia a 6. Seminár "Onomastia a Škola", Prešov 25.–26. októbra 1995: zborník referátov*. Prešov: Prešovská Univ., Fak. Humanitných a Prirodných Vied, 1996, s. 124.

PASTYŘÍK, Svatopluk. Co je to hypokoristikon?. In: *Jazyková a mimojazyková stránka vlastných mien (Zborník referátov)*. Bratislava-Nitra: Jazykovedný ústav L'. Štúra SAV – Vysoká škola pedagogická, 1994, s. 104–107.

PLESKALOVÁ, Jana. Vývoj dvoujmennosti v češtině. In: *Přednášky a besedy ze XLI. běhu LŠSS*. Rusinová, Eva (ed.). Brno: Masarykova univerzita, 2008, s. 167–177. ISBN 80-210-4618-4.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1347-4.

SVOBODA, Jan. *Staročeská osobní jména a naše příjmení*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1964.

SVOJSÍK, Antonín Benjamin. *Základy junáctví: návod pro výchovu české mládeže na základě systému sira R. Baden-Powella "Scouting" a za laskavého přispění četných odborníků*. Praha: Merkur, 1991. ISBN 80-703-2001-X.

ŠANTORA, Roman. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-802-0426-222.

ŠENKOVÁ, Silva. *Latinsko-český, česko-latinský slovník*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002. ISBN 80-718-2143-8.

UTĚŠENÝ, Slavomír. K dnešním žakovským přezdívám. *Zpravodaj Místopisné komise ČSAV*. 1980, č. 21, s. 698–712.

ZAJÍC, Jiří. *Myšlenkové základy skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2001. ISBN 80-861-0973-9.

Elektronické zdroje:

Co je skauting. In: *Skaut.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://verejnost.skaut.cz/skauting/o-skautingu>

Co je to skauting. In: *Skaut.org* [online]. 2003 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://www.skaut.org/skauting.php>

Emotikon. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001– [cit. 2012-07-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Emotikon>

Encyklopedie Diderot: všechno, co potřebujete vědět [online]. Praha: Diderot, 1999 [cit. 2012-06-16]. ISBN 000426654. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

Eva Holubová: česká filmová herečka. In: *Skaut.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://verejnost.skaut.cz/skauting/zname-osobnosti/eva-holubova>

HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Příruční slovník jazyka českého* [online]. Praha: Státní nakladatelství, 1935-1957 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

HAVRÁNEK, Bohuslav et al. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960–1971 [cit. 2012-06-16]. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

Hlavní principy skautského programu. In: *Skaut.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://verejnost.skaut.cz/skauting/skautsky-program/hlavni-principy-programu>

O matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Portál veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49658&recShow=63&fulltext=&nr=301~2F2000&part=&name=&rp=100#parCnt>

Organizační řád a systemizace Junáka. In: *Spisovna: Skautská spisovna písemných oficiálních dokumentů* [online]. 2005 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://krizovatka.skaut.cz/organizace/dokumenty/spisovna/detail-1129/>

PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov* [online]. Praha: Academia, 1999 [cit. 2012-06-16]. ISBN 80-200-0607-9. Dostupné z: <https://deb.fi.muni.cz>

Zajímavá fakta a čísla. In: *Skaut.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://verejnost.skaut.cz/skauting/o-skautingu/fakta-cisla>

Užité zkratky

angl. = anglický jazyk

apod. = a podobně

arch. = archaicky

archeolog. = archeologicky

atd. = a tak dále

bot. = botanicky

ČR = Česká republika

dial. = dialekticky

expr. = expresivně

ind. = indiánský jazyk

lat. = latinský jazyk

morf. ch. = morfologická

charakteristika

n. = nebo

např. = například

nář. = nářečně

ob. = obecně česky

obr. = obrázek

obv. = obvykle

popř. = popřípadě

příb. = příbuzný

tab. = tabulka

tj. = to je(st)

tkal. = tkalcovky

TV = televizní

tzv. = tak zvaný

zast. = zastarale

zn. = značka

zool. = zoologicky

zprav. = zpravidla

Přílohy

Příloha č. 1

Četnosti přezdívek v Junáku dle věkové struktury členů

(stav k: 7. 6. 2012)

Osoby starší 60 let

Nr.	NickName	Count
1	<i>bez přezdívky</i>	1029
2	Akela	17
3	Robin	9
4	Tom	7
5	Akéla	7
6	Kim	7
7	Rolf	6
8	Bobr	6
9	Medvěd	6
10	Balů	6
11	Orel	6
12	Vlk	5
13	Děda	5
14	Sam	5
15	Rikitan	5
16	Šaman	5
17	Šerif	4
18	Lída	4
19	Marabu	4
20	Riki	4
21	Jestřáb	4
22	Harry	4
23	Monty	4
24	Viki	4
25	Dan	4
26	Lišák	4
27	Bob	4
28	Majka	3
29	Bobina	3
30	Grizzly	3
31	Sojka	3
32	Racek	3
33	Sova	3
34	Jelen	3

35	Maruška	3
36	Stopař	3
37	Fous	3
38	Kamzík	3
39	Havran	3
40	Míla	3
41	Bublina	3
42	Aťka	3
43	Slim	2
44	Oťas	2
45	Eliška	2
46	Jirka	2
47	Jiřinka	2
48	Charlie	2
49	Vilda	2
50	Pedro	2
51	Želva	2
52	Fox	2
53	Tučňák	2
54	Šedý vlk	2
55	Kája	2
56	Bizon	2
57	Dag	2
58	Ivan	2
59	Bill	2
60	Prášek	2
61	Mánek	2
62	Dann	2
63	Mírek	2
64	Rys	2
65	Brácha	2
66	Šťoura	2
67	Díd'a	2
68	Gustav	2
69	Babča	2

70	Včelka	2
71	Komár	2
72	Hakim	2
73	Lili	2
74	Slávek	2
75	Ježek	2
76	Nibowaka	2
77	Jiří	2
78	Sten	2
79	Brouk	2
80	Jindra	2
81	Jack	2
82	Baghýra	2
83	Šiška	2
84	Luňák	2
85	Milda	2
86	Mazlík	2
87	Wendy	2
88	Mungo	2
89	Jitřenka	2
90	Ben	2
91	Šídlo	2
92	Merkur	2
93	Felix	2
94	Majda	2
95	Mauglí	2
96	Eveta	2
97	Tarzan	2
98	Sir	2
99	Unkas	2
100	Uzlovačka	1
101	Pomněnka	1
102	Ivo	1
103	Bejbina	1
104	Javor	1
105	Stáňa	1
106	Staňa	1
107	Jára	1
108	Kalan	1
109	Otyla	1
110	Baron	1
111	Pardál	1
112	Pusinka	1
113	Štír	1
114	Mahulena	1

115	Kazan	1
116	Grizzli	1
117	Leoš	1
118	Čin	1
119	Kid	1
120	Lvice	1
121	Johnny	1
122	Zkáza	1
123	Básnička	1
124	Šulín	1
125	Tulipán	1
126	Maják	1
127	Pax	1
128	Erik	1
129	Tatík	1
130	Seveřan	1
131	Danny	1
132	Cípek	1
133	Máša	1
134	Stařík	1
135	Dlouhán	1
136	Věruška	1
137	Fin	1
138	Hoblík	1
140	Fousek	1
141	Bylinkář	1
142	Blondýna	1
143	Grizzly II	1
144	Šikulka	1
145	Špalek	1
146	Kadet	1
147	Olin	1
148	Drobeček	1
149	Jiskra	1
150	Jacková	1
151	Mravenec	1
152	Duchna	1
153	Breptula	1
154	Oskar	1
155	Kennedy	1
156	Felouw	1
157	Pipka	1
158	Stydlín	1
159	Jožka	1
160	Neklan	1

161	Šedák	1
162	Olda	1
163	Růžovka	1
164	Ramya	1
165	Benjamínek	1
166	Zdrůbek	1
167	Šotek	1
168	Hrom	1
169	Amerika	1
170	Píšťalka	1
171	Bóra	1
172	Albín	1
173	Nešika	1
174	Bambus	1
175	Sekerečka	1
176	Jarýnek	1
177	Nula	1
178	Bříza	1
179	Skautská babička	1
180	Šéfík	1
181	Grizly	1
182	Stoleček	1
183	Barva	1
184	Vítr	1
185	Kritik	1
186	Strejda	1
187	Šmidra	1
188	Mokasín	1
189	Švýcar	1
190	Bílý obláček	1
191	Brepta	1
192	kompas	1
193	Pan	1
194	Mary	1
195	Batul	1
196	Fido	1
197	Ken	1
198	Bedra	1
199	Bystřina	1
200	Pes	1
201	Matoušek	1
202	Anděl	1
203	Líza	1
204	Miki	1
205	Čejka	1

206	Krut'as	1
207	Mateřidouška	1
208	Píro	1
209	Vašek	1
210	Valdemar	1
211	Jezule	1
212	Vlček	1
213	Azimut	1
214	Čarlí	1
215	Zuzka	1
216	Dorty	1
217	Ká	1
218	Georges	1
219	Čilík	1
220	Anuška	1
221	Farář	1
222	Vodouch	1
223	Meloun	1
224	Flint	1
225	Biggles	1
226	Hugin	1
227	Pard	1
228	Bába	1
229	St. Seržant	1
230	Sanitka	1
231	Helena	1
232	Fitinka	1
233	Brouček	1
234	Hanibal	1
235	Mařík	1
236	Lokna	1
237	Mireček	1
238	Zálesák	1
239	Čiluška	1
240	Anička	1
241	Máma	1
242	Šedý orel	1
243	Heřmánek	1
244	Ursus	1
245	Mydlinka	1
246	Willi	1
247	Smíšek	1
248	Bílejlabl	1
249	Indych	1
250	Kulička	1

251	Véna	1
-----	------	---

Osoby 30 až 60 let

Nr.	NickName	Count
1	<i>bez přezdívky</i>	2181
2	Bobr	26
3	Medvěd	20
4	Ježek	16
5	Tom	15
6	Soptík	13
7	Lišák	11
8	Grizzly	10
9	Bob	10
10	Smíšek	10
11	Pedro	10
12	Borůvka	9
13	Akela	9
14	Kim	9
15	Riki	9
16	Robin	9
17	Vlk	9
18	Mamut	9
19	Macek	9
20	Honza	8
21	Ája	8
22	Sluníčko	8
23	Pája	8
24	Myšák	8
25	Jezevec	8
26	Doktor	8
27	Beruška	7
28	Myška	7
29	Ještěrka	7
30	Veverka	7
31	Zub	7
32	Mája	7
33	Prófa	7
34	Stopař	7
35	Mauglí	7
36	Dan	7
37	Ben	7
38	Sojka	7
39	Roy	7
40	Joe	7

41	Káča	6
42	Žabák	6
43	Datel	6
44	Šmudla	6
45	Ferda	6
46	Miki	6
47	Méd'a	6
48	Prcek	6
49	Šnek	6
50	Blesk	6
51	Mýval	6
52	Krtek	6
53	Bill	6
54	Akéla	6
55	Balů	6
56	Dědek	5
57	Želva	5
58	Mart'a	5
59	Šaman	5
60	Drobek	5
61	Peggy	5
62	Jerry	5
63	Brácha	5
64	Sokol	5
65	John	5
66	Pepa	5
67	Piškot	5
68	Pišta	5
69	Liška	5
70	Svišť	5
71	Skrblík	5
72	Dáša	5
73	Radar	5
74	Pajda	5
75	Jája	5
76	Tarzan	5
77	Fred	5
78	Monty	5
79	Majka	5
80	Dick	5
81	Jura	5

82	Hvězdář	5
83	José	5
84	Sam	5
85	Šikula	4
86	Míra	4
87	Tatka	4
88	Jéňa	4
89	Pirát	4
90	Lasička	4
91	Miky	4
92	Uzel	4
93	Uzlík	4
94	Beny	4
95	Kiwi	4
96	Gandalf	4
97	Ali	4
98	Fík	4
99	Olda	4
100	Viki	4
101	Andy	4
102	Sněhurka	4
103	Kid	4
104	Čert	4
105	Johny	4
106	Číňan	4
107	Wabi	4
108	Čolek	4
109	Efka	4
110	Skokan	4
111	Bidlo	4
112	Sova	4
113	Netopýr	4
114	Hanka	4
115	Klokan	4
116	Kobra	4
117	Milan	4
118	Šerif	4
119	Stoupa	4
120	Teta	4
121	Sandy	4
122	HAVRAN	4
123	Vendy	4
124	Zip	4
125	Bizon	4
126	Píďa	4

127	Bohouš	4
128	Balú	4
129	Rakša	4
130	Pavel	4
131	Charlie	4
132	Pulec	3
133	Rákos	3
134	Teddy	3
135	George	3
136	Rumcajs	3
137	Kája	3
138	Honzík	3
139	Šedý Vlk	3
140	Kapr	3
141	Béd'a	3
142	Kamzík	3
143	Špunt	3
144	Kaktus	3
145	Coudy	3
146	Míša	3
147	Iva	3
148	Šíp	3
149	Rys	3
150	Sekerka	3
151	Skippy	3
152	Mára	3
153	Hardy	3
154	Koumák	3
155	Pytlík	3
156	Hejkal	3
157	Kytka	3
158	Bobo	3
159	Bobeš	3
160	Džin	3
161	Šakal	3
162	Komár	3
163	Uďa	3
164	Lud'a	3
165	Jean	3
166	Zajíc	3
167	Cvrček	3
168	Žirafa	3
169	Davy	3
170	Duli	3
171	Bylinka	3

172	Kozel	3
173	Chroust	3
174	Tuleň	3
175	Čiča	3
176	Máša	3
177	Orel	3
178	Renča	3
179	Kost'a	3
180	Bobina	3
181	Mireček	3
182	Koumes	3
183	Jitřenka	3
184	Yetti	3
185	Vašek	3
186	Hroch	3
187	Kačka	3
188	Fousek	3
189	Dlouhán	3
190	Bludička	3
191	Alík	3
192	Píďalka	3
193	Čochtan	3
194	Borek	3
195	Lachtan	3
196	Střelka	3
197	Čenda	3
198	Tichošlápek	3
199	Severka	3
200	Bimbo	3
201	Máca	3
202	Evík	3
203	Pírko	3
204	Králík	3
205	Ještěr	3
206	Džin	3
207	Kulda	3
208	Indy	3
209	Sten	2
210	Pífik	2
211	Frenky	2
212	Lenora	2

213	Rychlonožka	2
214	Černoška	2
215	Karel	2
216	Mates	2
217	Lukáš	2
218	Lady	2
219	Baghíra	2
220	Věrka	2
221	Rolnička	2
222	Sosák	2
223	Motejl	2
224	Kutil	2
225	Žába	2
226	Liba	2
227	Drsnák	2
228	Šroubek	2
229	Amazonka	2
230	Rozárka	2
231	Křeček	2
232	Albert	2
233	Vasil	2
234	Veverčák	2
235	Tkanička	2
236	Miška	2
237	Šiška	2
238	Matěj	2
239	Permoník	2
240	Bída	2
241	Šimi	2
242	Mart'an	2
243	Václav	2
244	Tapin	2
245	Kryštof	2
246	Nika	2
247	Bubla	2
248	Šemík	2
249	Harry	2
250	Bivoj	2
251	Šipka	2

Osoby mladší 30 let

Nr.	NickName	Count
1	<i>bez přezdívký</i>	24272
2	Veverka	100
3	Beruška	73
4	Myška	69
5	Klíště	66
6	Smíšek	57
7	Mája	55
8	Cvrček	52
9	Kiki	51
10	Krtek	49
11	Pája	48
12	Skřítek	46
13	Honza	43
14	Žabka	43
15	Liška	43
16	Kuba	42
17	Tom	42
18	Křeček	42
19	Kája	40
20	Medvěd	39
21	Ježek	38
22	Bobr	37
23	Mates	37
24	Šmudla	36
25	Sluníčko	35
26	Kecka	35
27	Želva	35
28	Míša	34
29	Myšák	34
30	Tygr	34
31	Vojta	34
32	Anička	32
33	Méd'a	32
34	Piškot	32
35	Jerry	31
36	Lišák	31
37	Šmoula	31
38	Králík	30
39	Panda	30
40	Ferda	30
41	Ještěrka	30
42	Kuře	29

43	Ondra	29
44	Ája	28
45	Mart'an	28
46	Jája	28
47	Majda	26
48	Šídlo	26
49	Včelka	26
50	Sysel	26
51	Terka	25
52	Piráť	25
53	Sojka	25
54	Drak	24
55	Blesk	24
56	Šnek	24
57	Jenda	24
58	Řízek	23
59	Verča	23
60	Mravenec	23
61	Orel	22
62	miki	22
63	Pavouk	22
64	Honzík	22
65	Borůvka	21
66	Luky	21
67	Káťa	21
68	Andy	21
69	Dan	21
70	Tkanička	21
71	Šíkula	20
72	Čertík	20
73	Viki	20
74	Kačka	20
75	Tučňák	20
76	Péťa	20
77	Kamzík	20
78	Zajíc	20
79	Pepa	20
80	Žirafa	19
81	Delfin	19
82	Žížala	19
83	Fialka	19
84	Mamut	19
85	Pipi	19

86	Bob	19
87	Miky	19
88	Harry	19
89	Lachtan	18
90	Sam	18
91	Kotě	18
92	Vlk	18
93	Lev	18
94	Bublina	18
95	Papoušek	18
96	Sokol	18
97	Píďa	18
98	Rys	18
99	Amálka	18
100	Motýlek	18
101	Zoubek	18
102	Bára	18
103	Sova	17
104	Peťa	17
105	Drobek	17
106	Jirka	17
107	Brepta	17
108	Vašek	17
109	Zuzka	17
110	Kečup	17
111	Mauglí	17
112	Skokan	16
113	Zajda	16
114	Tuleň	16
115	Prcek	16
116	Lentilka	16
117	Brouček	16
118	Kiwi	16
119	Kačer	16
120	Vydra	16
121	Fanda	16
122	Pampeliška	16
123	Karkulka	16
124	Lucka	16
125	Pískle	16
126	Frodo	15
127	Čmelák	15
128	Komár	15
129	Prófa	15
130	Stopař	15
131	Radar	15

132	Šmoulinka	15
133	Rybka	15
134	Rádio	15
135	Špunt	15
136	Barča	15
137	Uzlík	15
138	Očko	15
139	Dráček	15
140	Miška	15
141	Cipísek	15
142	Opičák	15
143	Johny	15
144	Čert	14
145	Maty	14
146	Datel	14
147	Matěj	14
148	Zebra	14
149	Štěně	14
150	Fík	14
151	Koník	14
152	Adam	14
153	Mart'a	14
154	Čmelda	14
155	Jojo	14
156	Kulíšek	14
157	Píšťalka	14
158	Žralok	14
159	Kuky	14
160	Koumák	14
161	Tomík	13
162	Mýval	13
163	Upír	13
164	Sírka	13
165	Hejkal	13
166	Štika	13
167	Opička	13
168	Malina	13
169	Zub	13
170	Gepard	13
171	Tonda	13
172	Racek	13
173	Žužu	13
174	Ťapka	13
175	Veverčák	13
176	Burák	13
177	Monty	13

178	Káně	13
179	Oříšek	13
180	Hroch	13
181	Slůně	13
182	Blecha	12
183	Rosnička	12
184	Tarzan	12
185	Janek	12
186	David	12
187	Robin	12
188	Hvězdička	12
189	Dino	12
190	Jára	12
191	Žabák	12
192	Nika	12
193	Julča	12
194	Rajče	12
195	Pírko	12
196	Lviče	12
197	Marek	12
198	Tygřík	12
199	Žip	12
200	Kecal	12
201	Máňa	12
202	Padák	12
203	Eliška	12
204	Doktor	12
205	Jelen	12
206	Kukačka	12
207	Týna	12
208	Rybička	12
209	Martin	12
210	Pastelka	12
211	Netopýr	12
212	Mára	12
213	Áďa	11
214	Klokán	11
215	Trpaslík	11

216	Šimon	11
217	Max	11
218	Pedro	11
219	Vendy	11
220	Kocour	11
221	Koblížek	11
222	Šotek	11
223	Hříbek	11
224	Morče	11
225	Grizzly	11
226	Maky	11
227	Vítek	10
228	Vážka	10
229	Bebe	10
230	Srnka	10
231	Danča	10
232	Kulička	10
233	Pomněnka	10
234	Kulich	10
235	Vlnka	10
236	Smajlík	10
237	Škubánek	10
238	Rozárka	10
239	Uzel	10
240	Rychlík	10
241	Jahůdka	10
242	Lasička	10
243	Šiška	10
244	Žofka	10
245	Tesák	10
246	Filip	10
247	Amazonka	10
248	Žába	10
249	Kutil	10
250	Máca	10
251	Tříška	10